

NORSK TIDEND

Framhald av **Fedraheimen** og **Den 17de Mai**

DIALEKTMØTE > 14–15

– Det vert kalla nynorsk det eg skriv, men for meg handlar det um dialekt, seier kjendis-kokk **Arne Brimi**.

SNAKKAR ENKLARE > 6–7

Nynorskpolitikarane på Stortinget, som **Hadia Tajik**, snakkar enklare enn dei som vert refererte på bokmål.

STOR NYNORSKGUT > 11–12

– Det er større sjanse for å bli prislønt som nynorskbrukar enn bokmålsbrukar, det er rein matematikk, seier **Are Kalvø**.

«Kom til Lom»

Marthe Trønnes (22) syner turistar heimbygda, men det gjer det ikkje enkelt å halda på dialekta. > **16–19**

Nynorsk framtid

» Det komande året har Framtida.no fått i oppdrag å produsere Norsk Tidend. Det betyr at eg skal vera vikarierende redaktør for fem nummer.

» Det er ikkje heilt uproblematisk. Gjennom alle mine år i Framtida har eg måtta forklara at me ikkje høyrer til Noregs Mållag. Me er eigde av Landsmanslutninga av nynorsk-kommunar (LNK), men for utanforståande kan det synast som om nynorsk er synonymt med sidemål og Noregs Mållag.

» Men at nynorskverda er lita, er ikkje nokon løyndom. Me i Framtida har allereie hatt eit godt innhaldssamarbeid med Norsk Tidend. For sjølv om Framtida står utanfor Mållaget, og ikkje vil vera ein ukritisk roper for deira saker, er me opptekne av mykje av det same. Me vil begge fremja nynorsken og sjå til at nynorskbrukarane får det dei har rett på. Me er opptekne av språkmangfald og stoda til minoritetsspråka her til lands – anten det er samisk eller kvensk. Og me er opptekne av morsmål – uansett om dette er norsk eller swahili.

» Sidan eg har fått full redaksjonell fridom, gler eg meg til å jobba med Norsk Tidend. Denne fridommen håpar eg å bruka på å skriva om saker som er viktige for nynorskbrukarar. Men det er òg viktig å løfta blikket frå nynorskbobla, for me er jo trass alt ein del av det norske språket, samfunnet og verda.

ANDREA RYGG NØTTVEIT

Utgegeven av Noregs Mållag

Avisa blir redigert etter Redaktørplakaten.

Tilskrift: Lilletorget 1, 0184 OSLO

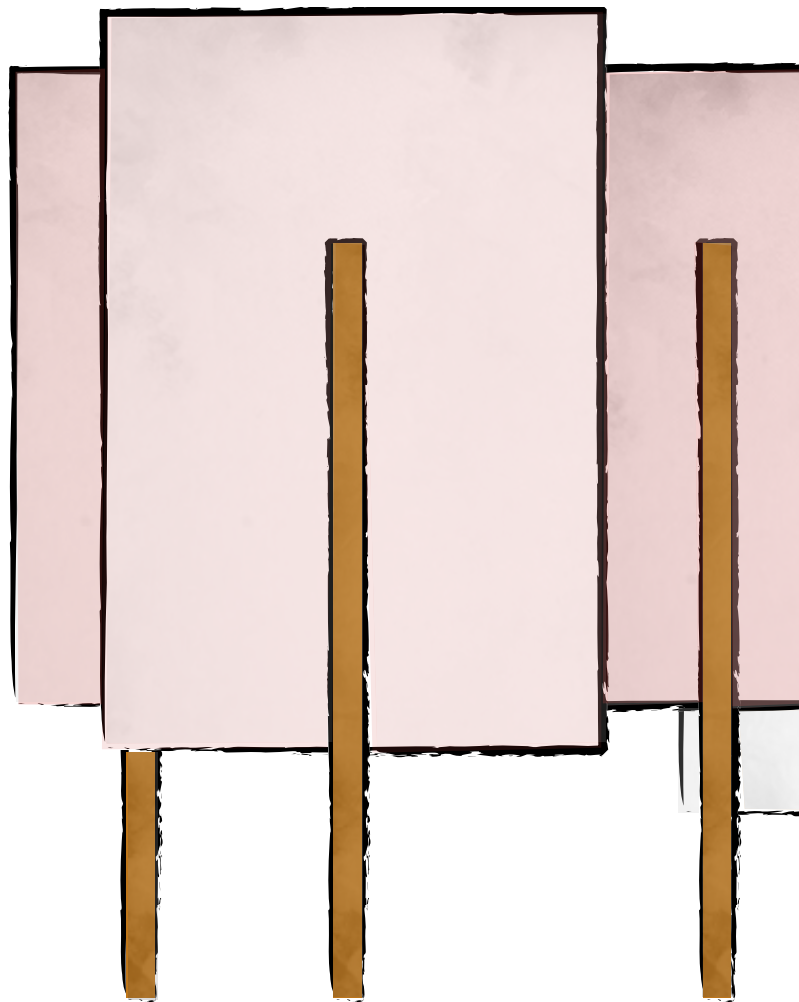
Redaktør: Andrea Rygg Nøttveit,
andrea@framtida.no,
481 40 342

I redaksjonen:
Hege Lothe, Erik Grov

Heimeside: www.nm.no

Abonnement: 250 kroner per år

Utforming: Språksmia AS
smia@spraksmia.no

Fagrørsla + mål

DEI FLESTE KJENNER SEG vel igjen i denne situasjonen: Du veit om ein person du gjerne vil bli betre kjend med. Han eller ho verkar veldig sympatisk, de har mykje felles og de har mykje å snakke om kvar gong de tilfeldig møtest. Men så blir det liksom ikkje noko meir med det. Ikkje fordi viljen til å komme saman manglar, heller – nei, det er berre slik at livet drar tak i dykk frå andre kantar. Så går tida – og eit godt vennskap har ikkje blitt noko av.

Fagrørsla er ein slik venn som vi har visst om lenge, og som Mållaget burde ha knytt seg sterkare til for lenge sidan. Vi har mykje felles: strukturen, alt det frivillige lagsarbeidet og ikkje minst det at begge organisasjonar handlar om at folk seier ifrå at dei har ein rett til noko og så står saman for å krevje den retten. Samhald gir styrke, og med grunnlag i eit demokratisk lovverk bygger ein eit samfunn som gir fridom og rettferd til dei mange, ikkje dei få. Den typen samfunn som UNESCO kårar til verdas beste.

ALLE LIKSKAPANE BURDE HA FØRT til nær tilknytning for lenge sidan, men det store samarbeidet mellom fagrørsla og målrørsla har ikkje komme i gang – før landsmøtet i Noregs Mållag i Bergen i år tok tak i stoda. Møtet ville ha eit auka samarbeid mellom LO og målrørsla. LO-sekretær Are Tomasgard deltok og heldt eit fyldig og godt innlegg der utgangspunktet var vedtaket LO-kongressen gjorde i 2013: «LO vil arbeide for likestilling mellom

MAGNE AASBRENN
Leiar i Noregs Mållag

nynorsk og bokmål. Dette innebærer at alle skal kunne bruke sin målform i arbeidslivet, at det blir gitt god opplæring i begge målformer i skolen, og at mållova følges i praksis.»

DEI STORE ARBEIDSSOMRÅDA for Landsorganisasjonen handlar om tariff, forhandlingar, arbeidsvern og juridisk bistand til medlemmene. Målsaka er viktig for LO, men har aldri vore den store kampsaka. – Det er ikkje fordi vi ikkje bryr oss, sa Tomasgard til landsmøtet, – men fordi det ofte har vore andre saker ein har prioritert når ein går i krigen med arbeidsgjivarsida.

Tomasgard viste til at det har gått tre år sidan kongressvedtaket, og han skjønte at Noregs Mållag lurte på kva som var status. – Situasjonen er betre, men ikkje bra nok, var konklusjonen hans. Alle LO-tilsette er stilte fritt når det gjeld språkval, men bokmål dominerer. Dei som meistrar nynorsk, meistrar ofte minst like godt bokmål, og slik er det ikkje andre vegen. Dermed er det lett for nynorsk-folket å tilpasse seg og velje minste motstands veg.

Endeleg! Mobiltastatur på nynorsk

No slepp du at «ik-
kje» blir til «ikke»
– men berre om du
har Android-telefon.

Den 21. juli lanserte teknologibe-
drifta SwiftKey nynorsk tastatur
for Android-telefonar.

– Mange har gitt beskjed om
at det er frustrerende å få mel-
dingane retta til bokmål heile
tida. Det er veldig irriterende å
få «eg» retta til «jeg», seier leiar i
Noregs Mållag, Magne Aasbrenn.

– Dette betyr at nynorsk-
brukarar får eit mobiltastatur
som ikkje motarbeider dei når
dei skriv, legg han til. Aasbrenn
er veldig glad for at selskapet
SwiftKey no lanserer eit mobil-
tastatur med nynorsk stavekon-
troll.

“ Dette betyr at nynorskbrukarar får
eit mobiltastatur som ikkje motarbeider
dei når dei skriv.

SwiftKey har lenge vore rekna
som eit av dei betre alternativa når
det gjeld mobiltastatur, og har hatt
eit ekstra fokus på språkleg mang-
fald. I fjor trekte tech-avisa The
Verge fram Swiftkey som eit av dei
beste mobiltastatura for Android. I
oppdateringa som vart lansert 21.
juli, kom tastaturet med fleire nye
språkalternativ – mellom anna lux-
emburgsk, færøysk, friskisk og ikkje
minst nynorsk.

– SwiftKey er eit språkbasert
selskap, derfor er me opptekne av
å fremja alle språk, inkludert små
språk som nynorsk, seier program-
sjef Olivia Laskey i Microsoft, som
kjøpte SwiftKey i fjor.

UVISST FOR IPHONE Det er like-
vel ikkje berre jubel – for oppdate-
ringa finst berre på Android. Ifølgje
Laskey i Swiftkey har ikkje selskapet
konkrete planar om å lansera ny-
norsk på iPhone enno.

Magne Aasbrenn håpar å sjå
fleire liknande tilbod, men øvst på
ønskelista står det same nynorskstil-
bodet for iPhone-brukarar.

– Så langt er dette berre tilgjen-
geleg for Android-telefonar. Men eg
konstaterer at SwiftKey tar omsyn
til språkleg mangfald – saman med
nynorsk kjem det også tilbod om
luxemburgsk og friskisk. Dette synest
eg er svært positivt.

Sjølv om han er glad for dette
tilbodet, ser han at vegen er lang å
gå for å få eit godt tilbod på plass for
nynorskbrukarar, også på mobilen.

– Generelt trengst det meir ny-
norsk i «app-verda». Til dømes kan
du få Facebook på nynorsk på PC-
en, men mobil-appen finst ikkje på
nynorsk, seier Aasbrenn.

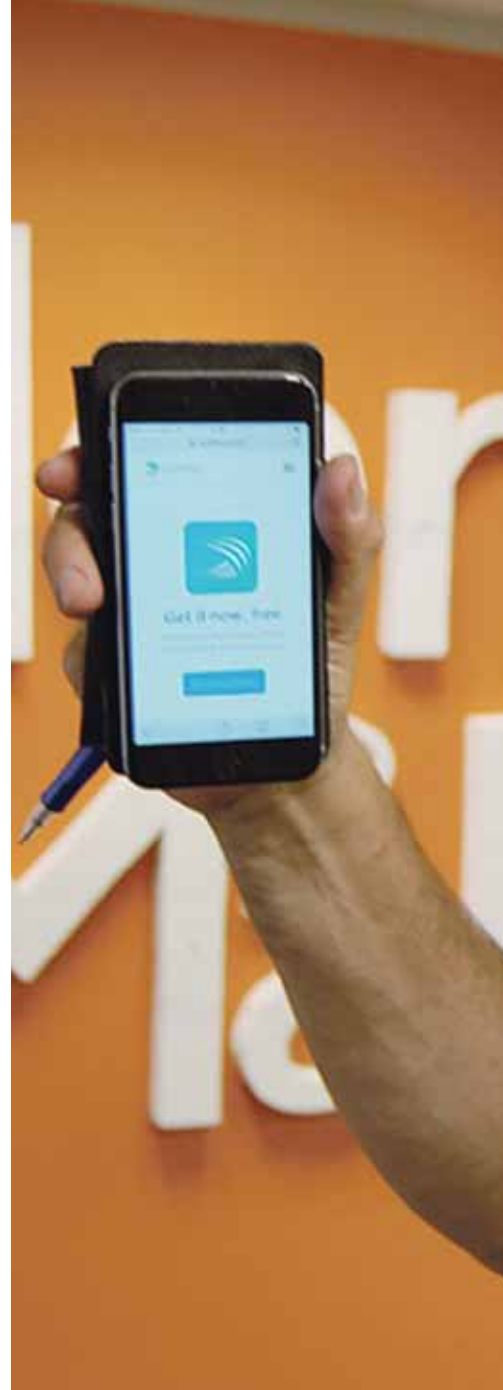
GODKJEND MED GLANS Swift-
key har hatt eit samarbeid med
Noregs Mållag, som testa appen
før lanseringa. Blant dei som
stod for testinga, var Erik Grov,
som lenge har ønskt seg eit slikt
tilbod.

– Eg har brukt SwiftKey lenge
sjølv. Plutseleg fekk me ein e-post
frå SwiftKey, som sa at dei jobba
med eit tastatur på nynorsk. Dei
lurte på om me kunne testa det for

dei, for å sjekka kvaliteten, fortel
Grov.

Han og andre frå Mållaget og
Målunddommen testa tastaturet i
eit par veker – og vart positivt over-
raska.

– Det var jo heilt fantastisk. Du
kan til og med skriva «vyrndn» og
andre meir konservative nynorskord
som eg kom på. Til og med «swipe»
(at du dreg fingeren over tastaturet i

Medaasprisen til Moldestad

Folkemusikar **Sigrid Moldestad**
(1972) frå Breim i Gloppen kom-
mune får Medaasprisen 2016.
Prisen vert årleg tildelt ein uto-
vande kunstnar, som i Ivar Med-
aas si ånd tek utgangspunkt i
lokale musikalske tradisjonar og
som brukar si eiga dialekt.

«Med si særeigne stemme
og sitt kraftfulle felespel er Si-
grid Moldestad blitt ei av våre
kjæraste folkemusikarar», heiter
det i grunngjevinga frå juryen.

Prisen vert delt ut under
Medaaspriskonserteren på Den
Nationale Scene måndag 24.
oktober 2016. Prisen er ein
bronseplakett av Os-kunstnaren
Arne Mæland og 20 000 kroner.

Pressefoto: Ingvil Skeie Ljones

15 trailerar flytta språksamlingane til Bergen

I alt 70 tonn med arkivmateriale vart
i sommar flytta frå Oslo til Bergen.

I november i fjor vart det vedteke
at Universitetet i Bergen tek over
ansvaret for **språksamlingane** og
Norsk Ordbok etter Universitetet i
Oslo. Det er Institutt for lingvistiske,
litterære og estetiske studium som
har fått oppdraget frå Kunnskaps-
departementet.

Materialet, som er samla inn
sidan 1930, omfattar språksam-
lingar, eit setelarkiv som utgjer
ordbøkene på bokmål og nynorsk,
fleire historiske bøker, og fleire
kart med over 700 000 stadnamn,
som mellom anna blir brukte av
Kartverket.

Mobilbrukar: Leiar i Noregs Mållag, Magne Aasbrenn, er veldig glad for at det no finst eit tastatur på nynorsk for Android.

Foto: SwiftKey

staden for å trykkja på kvar bokstav, red.merk.) fungerte veldig godt frå første ord. Dessutan lærer appen seg nye ord ganske godt.

Eit av dei store poenga med Swiftkey-tastaturet er at appen lærer seg korleis du skriv over tid, og tilpassar staveforslag til din skrivestil. Det gjeld sjølvstilt også når du skriv på nynorsk.

– Alt kan bli betre, så klart. Ein

må jo også læra opp tastaturet i sin eigen personlege stil. Men det er mykje betre enn å læra opp ei bokmålsordliste til å skriva nynorsk, seier Grov.

Blant problema han har oppdaga så langt, er eit punkt som får mange språkinteresserte til å riva seg i håret: Orddeling, eller særskriving, om du vil.

– Det har eg tatt opp med dei, og

det har dei også jobba med. Men du finn stader der du skriv samansette ord, så deler tastaturet det opp automatisk, seier Grov.

Men, som også Grov påpeiker, appen blir oppdatert heile tida, og tastaturet som er testa, er trass alt berre ein betaversjon. Den offisielle versjonen kom 21. juli.

ANDERS VEBERG
Framtida.no

Festspel: Morsmål var temaet då Dei nynorske festspela i juni vart arrangert for 25. gong. Foto: Aasen-tunet

– Aasen-tunet er positivt for Møre og Romsdal

JON AASEN, FYLKESORDFØRAR i Møre og Romsdal, meiner det er stort og positivt for fylket å ha Aasen-tunet.

I april gjekk fylkestinget i Møre og Romsdal inn for, med 25 mot 22 stemmer, at nynorsk framleis skal vere administrasjonsspråket i heimfylket til Ivar Aasen. Det var kanskje ikkje tilfeldig at det var fylkesordfører Jon Aasen (Ap) som var beden til Aasen-tunet for å halde opningstalen under den høgtidelege opninga av Dei nynorske festspela 2016.

I talen heidra han måten Aasen-tunet og nynorsken formidlar språk og kultur og er ein synleg identitetsskapar.

– Identitet kan byggjast av stoltheit. Av det vi er og det vi får til. Men identitet kan også byggjast på fiendskap og forakt. Det er oftast lettere å skape haldningar mot det vi er mot i staden for det vi er for, sa han.

Over 5 000 publikummarar vitja dei 55 arrangementa som gjekk føre seg i Ørsta og Volda 23.–26. juni.

I talen drog Aasen også parallellane mellom dei store idrettsarrangementa og den felles identitetskjenninga dei gir, og den individuelle identitetskjenninga språk og nynorsken gir.

– Eg er så glad for at den nasjonale kulturinstitusjonen her på Ivar Aasen-tunet så tydeleg positivt markerer nynorsken og ikkje motstanden mot andre kulturberarar. (©NPK)

KAROLINE RIISE KRISTIANSEN
NPK

– Alt skal på sikt digitaliserast, så vi med tida slepp å ha ei så stor mengd med dokumentasjon lagra. Men det vil ta lang tid, seier professor og leiar for Institutt for lingvistik ved Universitetet i Bergen, Johan Myking til Bergensavisen.

18 førsteklasingar valde bokmål i Odda

Ni førsteklasingar ved Odda barneskole og ni i Tyssedal byrja denne hausten i bokmålsklassar. Resten av skuledebutantane starta i nynorskklassar. På Odda barneskole vart 34 førsteklasingar fordelte på to nynorskklassar. Totalt er det 369 elevar på skulen, som har 224 nynorskelevar. Skare barneskule og Røldal skule fekk til saman elleve nye førsteklasingar som skal ha nynorsk som hovudmål.

Leikvolls minnepris til Kjersti Rorgemoen

Forfatter Kjersti Rorgemoen (1982) frå Øyfjell i Vinje er tildelt Jan Roar Leikvolls minnepris.

Minneprisen, som i år vert delt ut for andre gong, er eit samarbeid mellom familien til Jan Roar Leikvoll (1974–2014) og Det Norske Samlaget. Prisen går til ein nynorsk, skjønnlitterær forfatterskap av høg kvalitet og originalitet. Forfattaren må ha debutert etter 2005 og kan maksimalt ha gjeve ut fire titlar.

Juryen meiner Rorgemoen sitt forfatterskap utmerkjer seg ved språkleg finesse, evne til å syne samanhengar der ingen ser ut til å finnast, og vilje til å sjå kvar ein situasjon frå alle andre synsvinklar enn den opplagde.

Foto: Helge Hansen, Kolon Forlag

Prisen på 50 000 kroner vart delt ut under haustlanseringa til Samlaget 17. august.

Elevar i Vegårshei må venta på nynorskklasse

I Vegårshei i Aust-Agder kravde foreldra til 14 av i alt 34 sjuande-klasingar eigen nynorskklasse. Skulen har oppfatta at kravet om språkdeling kjem fordi foreldra meiner klassen er for stor. I eit brev sendt til mållaget både sentralt og lokalt støttar Fylkesmannen kravet. Tysdag 24. august møtte foreldra saman med leiar i Noregs Mållag, Magne Aasbrenn, representantar for kommunen. Kommunalsjef Anne Grete Glemming kan ikkje seie når Vegårshei kommune får oppfylt kravet om eigen nynorskklasse, men ifølgje Tvedestrands-posten blir det truleg ikkje før på nyåret.

MÅLLAGET OM SIDEMÅLSFRAMLEGG:

– Korttenkt frå Høgre

Høgre vil i sitt framlegg til nytt program fjerna nynorskkompetanse frå 85 prosent av elevane i norsk skule, átvarar Noregs Mållag.

Aftenposten melder at programkomiteen til Høgre foreslår å avskaffa obligatorisk skriftleg sidemålsundervising, men sikra tekstar og kompetansemål på begge målformer i undervisinga.

– I praksis, og på sikt, tyder det å riva vekk nynorskkunna frå majoriteten av folket, seier Magne Aasbrenn, leiar i Noregs Mållag.

– Korleis ein vil kompensera for dette, ser det ikkje ut til at Høgre har eit svar på, held han fram.

I det gjeldande stortingsvalprogrammet seier Høgre at dei vil «avvikle ordninga med eigen karakter og eksamen i sidemål i ungdomsskolen og den vidaregåande skolen».

AVHENGIG AV GODVILJE Formålet med sidemålsopplæringa er todelt, ifølgje mållagsleiaren. Han har sjølv lang erfaring som lektor i norsk på vidaregåande:

– Nynorskbrukarane er, til liks med fleire andre mindretalsspråk rundt om i verda, avhengige av godvilje frå fleirtalsspråkbrukarane for å kunna nytta språket sitt. Sidemålsundervising er

heller ikkje uvanleg i andre språkløyvde område.

Der har dei same grunngeving som her: ein skal ta vare på rettane til mindretalsspråkbrukarane.

– Meistrar fleirtalsspråkbrukarane det mindre brukte språket, så vil mindretalsspråkbrukaren kunna bruka språket sitt over alt. Ei svekking av sidemålsordninga er ei svekking av nynorskbrukarane sine språklege rettar. Såleis er den totale situasjonen til nynorsken nært knytt til opplæring i nynorsk for elevar i bokmålsområde, poengterer Magne Aasbrenn.

– DRAMATISK Magne Aasbrenn peikar på at nynorsk og bokmål er to jamstelte norske språk som ein kan velja fritt mellom, difor må ein ha kjennskap til begge.

– Eit norskfag utan nynorsk vil vera eit halvt norskfag, seier Aasbrenn.

– Får Høgre det som partiet vil, vil det vera ei dramatisk endring av stoda for nynorsken i Noreg, og heilt utan at Høgre ser ut til å ha tenkt på korleis ein vil kompensera for eit så stort tap av nynorskkunne i ålmenta. Korleis ser dei for seg at kommunar og stat skal kunna skaffa viktig nynorskkompetanse og ikkje minst lærar kompetanse? undrar Aasbrenn.

Tidlegare kulturminister Hadia Tajik (Ap), Liv Signe Navarsete (Sp) og Bård Vegard Solhjell

Null nynorsk i Politidirektoratet

Nynorskprosenten i nettnyheitene til Politidirektoratet fall frå 8,4 prosent i 2014 til null i 2015.

Direktoratet er langt frå lovkravet om at minst 25 prosent av dei publikumsretta tekstane skal vere på nynorsk, viser Politidirektoratets målbruksrapport. Mens politiet fekk skryt frå Språkrådet for ein nynorskprosent på over 25 prosent i sosiale medium i 2014, var situasjonen ein annan i 2015. Då var berre 17,1 prosent av tekstane på nynorsk.

– Politidirektoratet har eit særskilt ansvar for å oppfylle jamstil-

lingskravet i mållova, og vi ventar at dei tar dette ansvaret på alvor, skriv Språkrådet til direktoratet.

Bladet Norsk Politi, som direktoratet gir ut fire gonger i året, var i fjor heilt fritt for stoff på nynorsk. Språkrådet etterlyser også meir nynorsk på nettsidene til politiorganet og spør når dei kan vente å sjå alle skjema på begge målformer.

– Vi må berre leggje oss flate for kritikken, seier fungerande kommunikasjonsdirektør i Politidirektoratet Anne Margrete Alværn i ein e-post til Juristkontakt. (©NPK)

Språkrådet støttar innsamling av stadnamn

I statsbudsjettet for 2016 er det sett av 1000 000 kroner til ei tilskotsordning for innsamling og registrering av stadnamn. Kulturdepartementet har gitt Språkrådet i oppdrag å forvalte denne ordninga.

Stadnamn er viktige språklege kulturminne. Det språkhistoriske, kulturhistoriske og busetjingshistoriske aspektet ved desse namna kastar lys over liv og virke i tidlegare tider.

Formålet med tilskotsordninga er å bidra til å berge denne kulturarven ved å gi støtte til lokale aktørar som vil samle inn stadnamn. Materialet skal leggjast inn i ein nasjonal namnebase som er under utvikling.

Austlandet, Sørlandet, Trøndelag, Troms og Finnmark er område som særleg treng meir namneinnsamling, men prosjekt som gjeld andre område, vil òg kunne få støtte. (©NPK)

Nynorskspolitikk

Bokmålsbrukarane på **Stortinget** uttrykkjer seg meir komplisert enn nynorskkollegaene.

Det viser ein analyse som nettstaden Holder de ord har gjort for Framtida.

Organisasjonen har samla data for innlegga som er haldne frå talarstolen på Stortinget sidan 1998. I samarbeid med retorikkeksperter Jostein Sand Nilsen, som driv

nettstaden retorikeren.no, har dei nyleg funne ut kven av stortingspolitikarane som har det enklaste og vanskelegaste språket med metoden liks («lesbarhetsindeks»).

Høg liks tyder på at ein tekst er vanskeleg, med lange setningar

“ Eg er tilbøyeleg til å meine at ja, nynorsk etymologi er meir gjennomsynleg og orda dermed kortare og språket meir forståeleg.

Jostein Sand Nilsen, retorikkeksperter

ANNE SVANAUG
STRÅUME

Dagleg leiar i Kringkastingsringen

25 prosent kva?

HEILT SIDAN 1970 har NRK hatt eit krav om at 25 prosent av språket i alle kanalar skal vere på nynorsk. Å faktisk oppfylle dette kravet har vore ein våt draum for målrørsla sia 70-talet. Det har diverre aldri vorte ein realitet – før i år – nesten. Jamvel om Medietilsynet konkluderte med at NRK ikkje oppfylte kravet om 25 prosent nynorsk på alle plattformer, gjekk dei forbi minstekravet om 25 prosent nynorsk i fleire av kanalane. NRK enda opp med 25 prosent nynorsk i snitt. Men, kva er det som ligg bak desse tala?

NRK SUPER, barnekanalen til NRK, hadde i 2007 minimalt med innhald på nynorsk og ingen språkstrategi. No er dei nesten like flinke som NRK2, og då veit ein at dei har gjort mykje rett. Me i Kringkastingsringen har møtt NRK Super, og saman med Målungdommen og Mållaget møter me kanalleinga i NRK ein gong i året. Me er ofte imponerte over entusiasmen, og det konkrete arbeidet med å bruke nynorsk og ulike typar dialektar i programma. I fjor fekk NRK Super Kringkastingsprisen for arbeidet sitt med å få meir nynorsk og dialekt ut til barna våre. Men, jamvel om statistikken syner at dei nyttar 25 prosent nynorsk, er det ei bakside ved statistikken som mange kanskje ikkje er medvitne om.

I 1996 VART for første gong dialektar brukte meir enn normert nynorsk i NRK. Når sendeskjemaet er vorte utvida dei siste åra, har auka stort sett kome på dialekt- og bokmålssida. Måten NRK måler språk på, er at all dialektbruk blir talt saman, og så registrert som halvparten bokmål og halvparten nynorsk. Mange målfolk vil nok automatisk tenkje på dette som ein dårleg måte å rekne på, då eit tverrsnitt av all dialektbruk i radio og fjernsyn ikkje vil vise 50 prosent god nynorsk. Men er dette eit argument for å jobbe for å spesifisere kravet til nynorskbruken, og syte for å få til meir av den gode, gamle normerte nynorsken, som no i stor grad er avgrensa til nyheiter og værmelding? Dette vil me diskutere framover.

I LØPET AV HAUSTEN skal Kringkastingsringen lansere ein rapport om språkkrava til allmennkringkastarane. TV2 har berre hatt eit minimumskrav om at bae målformene skal nyttast. Og no foreslår ein ekstremt lite språkmedviten kulturminister ei fullstendig mållaus konsesjonskravliste til TV2. Også NRK har fått for lite bråk rundt måten dei registrerer språkbruk på. Me har nok å ta tak i, og vonar me får ein stormfull språkdebatthaust.

(SV) er alle profilerte nynorskskpolitikarar. Her fotograferte under opninga av det 158. storting 9. oktober 2013. Foto: Stortinget/Terje Heiestad

arane snakkar enklast

og mange lange ord. Ein tekst med liks under 40 er rekna som «lett å lese».

NYNORSK ER ENKLAST Stortingsinnlegga som er refererte på bokmål, har ein liks på 43 i gjennomsnitt. Nynorskinnlegga har på si side ein liks på berre 41.

Begge delar er innanfor same likskategori: «middels vanskeleg», på nivå med ein avistekst. Med nesten 23 000 innlegg på nynorsk og 229 000 på bokmål i datagrunnlaget er det likevel ein talande forskjell.

Politikarane vel sjølve om dei vil ha innlegga sine refererte på bokmål eller nynorsk. Sidan dei ofte brukar manus frå talarstolen, får språket gjerne eit skriftleg preg, sjølv når dei snakkar dialekt.

BRUKTE JÆRDIALEKTEN Stortingspolitikaren som har brukt det enklaste språket frå talarstolen, er Unn Aarrestad (Sp). Ho møtte på

Stortinget som vararepresentant for Rogaland frå 1997 til 2000, og hadde ein liks på 38 i snitt i sine innlegg. Aarrestad peikar sjølv på dialekten og nynorsken som ein del av forklaringa:

– Eg trur det kan koma av at eg brukte den jærsk dialekten min i alle innlegga på Stortinget. Dette vart igjen referert på nynorsk som igjen kan verka klarare enn bokmål (særleg det konservative), seier ho i ein e-post referert på retorikeren.no.

Siri Bjerke (Ap) hadde til samanlikning det mest kompliserte språket på Stortinget, med ein liks på 51. Bjerke brukte bokmål.

– MINDRE SNIRKLETE – Eg er einig med Unn Aarrestad. Det er ein større verdi i nynorsk å halde ting mindre snirklete og mindre tysk/dansk i ordtilfanget, seier retorikk-ekspert Jostein Sand Nilsen.

Han meiner skilnaden handlar om språk, ikkje politikk, og viser til at det ikkje er nokon vesentleg for-

skjell på kor komplisert dei ulike partia snakkar.

– Sidan alle partia stort sett har same liks, tyder det på at det er språket sjølv som er tunga på vektskåla, og ikkje den enkelte representanten si ideologiske overtyding, seier han, og peikar på at Frp ikkje har eit enklare språk enn andre sjølv om dei er partiet «for folk flest».

Tyder det at nynorsken er bygd opp på ein sånn måte at han er enklare å forstå enn bokmålet? Nilsen, som sjølv kjem frå Halden, spekulerer i den retninga:

– Eg er langt frå nokon nynorskmann, men eg er tilbøyeleg til å meine at ja, nynorsk etymologi er meir gjennomsynleg og orda dermed kortare og språket dermed meir forståeleg. «Tilrå» er lettare å forstå enn «anbefale», seier han, men presiserer at dette er gjettingar frå hans side.

RUNAR B. MÆLAND
runar@framtida.no

#ivarpåtur

Den fyrste veka tok me med oss **Ivar Aasen** og la ut på sumarleirturné til Raud ungdom, AUF og Unge Høgre. Ivar stod standhaftig på stand i tre dagar, fekk verva fleire nye medlemmer og snakka med mange kjekke folk. Men snart lengta han heim, så me takka for innsatsen hans på stand ved å køyre han heim til Ørsta. Her kan de sjå korleis veka med Ivar på tur var:

Foto: Synnøve Marie Sætre

Sumarleirturné: På gebursdagen til Norsk Målungdom la Synnøve Marie Sætre (til venstre) og Kirsti Lunde (i midten) ut på sumarleirturné. Fyrst ut var Raud Ungdom på Skåtøy.

Foto: Kirsti Lunde

Utøya: Synnøve og Ivar i fint driv på stand hjå AUF på Utøya. Totalt verva me 10 nye medlemmer her!

Foto: Synnøve Marie Sætre

Gild gåve: På Unge Høgre sin leir på Hove gav målungdom og Unge Høgre-medlem Henrikke

Målungdomar på språkpolitisk su

Den årlege sumarleiren til **Norsk Målungdom** var i år lagd til Tangvall skule i Søgne, den mest solrike kommunen i Noreg om ein skal tru internett.

Me hadde ikkje meir sol enn ein har i løpet av ei heilt vanleg veke andre stader i Noreg, men dei trettifem leirdeltakarane såg ikkje ut til å bry seg særleg om det. Veka var nemleg full av språkpolitiske føredrag, skuleringar, fotballturnering, allsong og utflukt til Setesdal, så deltakarane hadde ikkje behov for spesielt vær for å ha noko å snakke om.

Leiren vart opna tysdag 5. juli av Søgne mållag, som mellom anna fortalde oss om dialekten i Søgne. Sørlandet vekkjer nok heller assosiasjonar om kvite trehus og skjergard enn om nynorsk, men Søgne mållag synta at nynorsken høver like godt der som andre stader i Noreg. Difor passa det bra at nyvald leiar i Noregs Mållag, Magne Aasbrenn, heldt fram med å snakke om målsak under tittelen «Nytt land for nynorsken». Det årelange arbeidet for nynorsk og dialekt i Fredrikstad har gjeve Magne mykje erfaring i å jobbe for nynorsken i eit område der han tradisjonelt ikkje har stått sterkt, og han hadde mange tankar og tips som me i Målungdomen vil ha nytte av vidare.

Onsdagen på sumarleiren kan kanskje kallast leirens kjendisdag. Då var både Sveinung Rotevatn og Sylfest Lomheim innom. Sveinung Rotevatn snakka om nynorsken på

Stortinget, og om korleis ein best mogleg kan påverke og få gjenomslag for god språkpolitikk hjå stortingspolitikarane. Sylfest Lomheim snakka om koplinga mellom nynorsk og demokrati, og skapte eit livleg og godt ordsifte då han sa at nynorsk og bokmål slett ikkje er ulike språk, men heller variantar av same språk.

Seinare i veka tok Mila Vulchanova frå NTNU opp tråden då ho snakka om forskinga ho leiar på fleirspråklege fordelar av å kunne både nynorsk og bokmål. Mykje tyder nemleg på at språka er så ulike at hjernen handsamar dei som ulike språk, og at ein difor kan ha same kognitive fordelar av å lære nynorsk og bokmål som fleirspråklege med meir ulike språk har. Andre Nilsson Dannevig, som nyleg leverte masteroppgåve om elevar i osloskulen som byter til nynorsk som hovudmål på vidaregåande, snakka for oss

om oppgåva si. Han hadde særleg sett på kva som gjorde at elevane bytte, og kva som gjorde at mange av dei seinare bytte attende til bokmål. Mange av dei han hadde intervjuet, peikte på at dei bytte attende til bokmål seinare fordi dei vart stigmatiserte som nynorskbrukarar.

På fredag braut me opp frå Tangvall skule og bussa heile leiren oppover Setesdal til Setesdalsmuseet i Rysstad. Der skulle me ha omvising og to føredrag, men før me kom så langt, tok Karl Peder Mork ansvar for å innvie heile sumarleiren i Ivar Aasen sine reiseskildringar frå då han var på reise opp Setesdal. Skildringane hans er spennande og ofte humoristiske. Aasen hadde til dømes merka seg at folk verka å sove meir i Setesdal enn andre stader.

Eitt av føredraga me hadde på Setesdalsmuseet, vart halde av sjølvaste Sigurd Brokke, kjend frå Dialekt-

Foto: Synnøve Marie Sætre

Heime: Endeleg kom Ivar heim til Ørsta! Triveleg, men litt flau, tykte han statuen i sentrum var.

Foto: Synnøve Marie Sætre

Madeleine Furu Ivar den beste gebursdagsgåva: Ho skal byte til nynorsk som hovudmål!

På gravlunden: Ivar stakk innom si eiga grav på veg heim til Ørsta for å sjå om det var sant at han hadde fått så stor ei gravstøtte.

marleir i Søgne

triket på NRK og for å leie arbeidet med vallemål.no, eit oppslagsverk over vallemålet laga av Valle mållag. Han snakka om arbeidet med net-tordboka og heldt munnharpekon-sert. Mellom to av låtane han spelte, kunne han fortelje at Setesdal var kjend for å ha fostra opp nokre menn som var særskilt kjende for å vere sterke. Om dei er det sagt at dei nytta mykje tid på å sove, for å vere mest mogleg opplagde og fulle av energi til neste slåsskamp. Det andre foredraget på museet var det Astrid Rysstad som heldt. Ho er svært involvert i søknadsprosessen for å få folkemusikken i Setesdal inn på UNESCO si liste over immateriell kulturarv.

Veka var ikkje berre spekka med spanande språkpolitisk innhald. På leir skal det òg vere rom for å kople av og lade hovudet til nye ordskifte, og mange meiner at det best skjer når ein er i aktivitet. Difor hadde

me både volleyballkurs, fotballkurs og morgonyoga på programmet, og me har – som alltid før – fotball-turnering på leiren. I tillegg vert underhaldningsverdien av sumar-leirfesten på laurdagskvelden alltid løfta nokre hakk når Melodikappleiken, målungdomen sitt eige Melodi Grand Prix, tek til. Eigne – meir eller mindre målrørslerelaterte tekstar – og fine melodiar, fører alltid til mykje latter og nokre nye songar å ha på hjernen resten av sumaren.

På årets leir var det både dei som har vore aktive i fleire år, og fleire som var på sin aller fyrste leir. Stemninga ved leirslutt vitna om kveikte målungdomar som gledde seg til å sjå kvarandre att på haustkonferansen i byrjinga av oktober, og fleire av lokallaga hadde allereie mange planar for hausten. Me kan berre slå fast at det gror godt i Målungdomen!

KIRSTI LUNDE
skrivar i Norsk Målungdom

» LANDET RUNDT

På stand med eit smil for Gloppen Mållag. Frå venstre: Britt Anita Gimmestad Vik, Reidun Sandøy Os og Kåre Risholm. Foto: Hege Lothe

STAND PÅ SANDANEDAGANE

Gloppen Mållag følgde tidlegare tradisjon og stod på stand på Sandanedagane. Det vart delt ut jakkemerke, snakka med forbi-passarande, løyst quiz og selt både gradestokk, matboks og måleband til målarbeid.

VARANGER MÅLLAG 40 ÅR!

I oktober skal Varanger Mållag feira 40-årsjubileum. Både kommunen og Noregs Mållag står med pengar. Dei vil lage eit seminar, og hovudtrekkplasteret på feiringa er forfattar Frode Grytten. Me ynskjer til lukke med jubileet!

MÅLLAGET MED

PÅ LITTERATURFORUM Hadeland dialekt- og mållag, Foreningen Norden, Gran bibliotek, Randsfjordmuseene og Hadeland kirkeakademi samarbeider om Hadeland litteraturforum. Prosjektet har fått støtte frå Fritt Ord til å lage felles møte. Dei siste åra har dei hatt fleire svært godt besøkte tilskipingar.

ER TIDA MOGEN

FOR SAMNORSK? Dette spørsmålet vil Hadeland dialekt- og mållag ha til debatt den 25. september på Jevnaker bibliotek. Då kjem professor Rolf Theil for å snakke. Theil har sjølv vore medlem av både Landslaget for språklig samling og Noregs Mållag sidan 1960-talet. Framleis er både nynorsk og bokmål offisielle språk i Noreg, men kan tida no vere mogen for å samle Noreg til eitt språk?

SENJAMÅLHELG

Senjamållaget inviterer til Senjamålhelg 9.–10. september. Det blir seminar om senjamålet og grensene både til nynorsk og bokmål. Det kulturelle høgdepunktet er visekvelden laurdagen på restauranten til Mefjord Brygge. Det er sjølvaste eittårsdagen for skipinga av Senjamållaget. Det vert innslag av artistane Tove Karoline Knutsen, Ragnar Olsen og Erling Stangnes m.fl. som framfører tekstar og melodiar av mellom andre Arvid Hanssen, Tove Karoline Knutsen, Helge Stangnes, Erling Stangnes og Ragnar Olsen.

MARKERING AV TOR JONSSON

Inderøy Mållag har markert Tor Jonsson-jubileet med ei tilskiping i Sakshaug gamle kirke. Skodespelar Ragnhild Vannebo og musikarane Erling Aksdal og Jon Pål Indreberg bidrog med framsyninga *Kvite fuglar*. På Grong var det Naumdøla Mållag og Grong folkebibliotek som samarbeidde om å invitere til denne framsyninga i Gløshaug kirke.

DIALEKT-DIALOG I NUMEDAL

Lokalhistorikar Lars Jacobsen og dialektentusiast Anders Olsen Søyseth drog i gang ein spennande samtale om opphavet og særmerka til dei gamle dialektane i Numedal på ein Dialekt-Dialog under Middelalderuka. Heile 57 engasjerte tilhøyrarar frå heile Numedal var møtte fram på Sevetunet i Nore. Initiativtakar til arrangementet «Numedalsmålet – ein levande arv frå mellomalderen» var Bjørn Ole Hovda og Numedal Mållag, melder Laagendalsposten.

MÅLBLOME FRÅ BØ MÅLLAG

Bø Mållag i Telemark har tildelt mål-blome til Ingebjørg Bø. Ho er journalist i Telemarksavisa.

– Eg blir audmjuk og rørt av å få ein slik pris, sa Ingebjørg Bø då ho blei overrekk målblomen. Ho har tidlegare skrive i Vest-Telemark Blad og var i det andre kullet av nynorskpraktikantane hjå Nynorsk mediesenter i Førde.

DIALEKTLEIR I HEMSEDAL

17 ungar frå heile Hallingdal deltok på årets dialektleir på Snertestøl i Hemsedal. Tori Snerte, Hemsedal Mållag og Hått Halling står bak leiren, som i år vart arrangert for tredje gong. – Eg er oppteken av lokal tradisjon og identitet. Det er artig å motivere ungane til å halde på det som kling i fjellheimen, seier Tori Snerte til NRK Buskerud. Dei unge får lære om gardsarbeid og om dyra på stolen.

NYNORSKSTAFETTEN 2016 For fjerde gang legg Noregs Mållag og Norsk Målungdom ut på Nynorskstafett. Stafetten vert sparka i gang under opninga av «Hællæ nynorsk»-festivalen i Fredrikstad tysdag 25. oktober. Stafettbilen skal i løpet av tre og ei halv veke turnera Gudbrandsdalen, Romsdalen og Nordmøre.

Are Kalvø ser på nynorskmisjoneringa og militærtenesta med same auga: Han skulle helst brukt tida på noko anna.

Det ufrivillige nynorskikonet

– **DET ER IKKJE DETTE** eg helst vil bruke eitt år av livet mitt på. Men om nokon som jobbar for demokrati og andre ting eg trur på, meiner det er ein god idé og at det fører til at folk får eit betre forhold til nynorsk, så okay, då kan eg ofre litt, slår 46-åringen fast.

Are Kalvø er mannen som «alltid» blir nemnt når folk som ikkje likar nynorsk fortel om unntaka dei så nobelt har funne.

NYNORSK BATMAN Kalvø er mannen som Språkrådet trekkjer fram som hjelp og inspirasjon til lærarar i nynorskopplæringa. Han er Batman på nynorsk: Helst vil han leve i ei verd der nynorsken ikkje må «reddast», slik at han sjølv kan bruke tida på heilt andre ting.

Men med klingande sunnmørsdialekt, ein satirisk brodd få i No-reg kan matche og ein skarp penn med nynorsk som hovudmål, har språkprisane blitt kasta etter han – med kraft.

– Eg er klar over at det er statistisk større sjanse for å bli prislønt som nynorskbrukar enn bokmåls-

brukar, det er rein matematikk, men det er veldig stas likevel, hevdar han.

STOR GUT Om ein ser på talet prisar Kalvø er blitt tildelt, kan det sjå ut som han har ofra både søvn og sinn for nynorsken. Kringkastingsprisen, Målprisen og Vinjeprisen. Han har til og med fått Aksel Waldemars Minnepris for innsatsen for nynorsk som scenespråk. Sist ut er Storegutprisen.

– Eg skal byrje å presentere meg som det no framover: «Storegut Are Kalvø». Jau, den tittelen kler meg, meiner han.

I denne omgangen har Kalvø fått pris fordi han «på ein positiv måte brukar levande og ledig nynorsk – i det offentlege rom». Han blei presentert som «årets storegut» på høgtidleg vis i videoform på Facebook, framført av Odd Nordstoga.

– Eg kjenner at eg blir litt barnsleg stolt når eg ser ein video av Odd Nordstoga som les opp grunngjevinga til juryen, seier Kalvø.

– Juryen meiner du er ein moderne Aasmund Olavsson Vinje?

– Eg reknar med juryen veit kva

dei pratar om, så eg takkar audmjukt for det eg reknar med dei har solid bakgrunn for å seie, flirer komikaren.

KOMIPRIS PÅ DO I nesten to tiår var Kalvø programleiar for satireprogrammet Hallo i uken på NRK P2, parallelt med at forfattarkarrieren skaut fart. Gjennom det heile har han vore standupkomikar, manusforfattar og skribent i Dagsavisen og Aftenposten. No boltrar han seg i ei verd fylt med teater og musikalar.

To år på rad har han vunne komiprisen – for showa «Kalvø – ein time av livet ditt du aldri får tilbake» og «Halve kongeriket». Prisane fyller kvardagen.

– No har eg nettopp flytta, og der er det litt lite vegg- og hylleplass. Nokre prisar står i hyller, nokre på bord, nokre på golv. Målet mitt er at prisane skal stå på overraskande plassar. Éin av komiprisane står faktisk do, opplyser Kalvø.

Me møter 46-åringen midt i eit heller hektisk øvingsprogram. Han

Showet «Kalvø – ein time av livet ditt du aldri får tilbake» hadde premiere på Det Norske Teatret i oktober 2014. Dei aller siste framsyningane kan sjåast på Det Norske Teatret i Oslo i november og desember 2016. Foto: Erik Aavatsmark

er for tida plassert i teaterdistriktet i Oslo, der han hjelper Dagfinn Lyngbø med ei komande framsyning på Christiania Teater. Sjølv har han hatt Det Norske Teatret på andre sida av Spikersuppa som arbeidsplass i fleire år no.

GIGA-MUSIKAL PÅ NYNORSK

Etter at dei siste showa av «Kalvø» er ferdig på Det Norske Teatret i desember, har mannen frå Stranda på Sunnmøre fått i oppgåve å

Prosjekt: Live Havro Bjørnstad (30) har fått ansvar for nynorsk frå vogge til universitet i nynorskfylket Hordaland. Foto: Privat

Nynorskens

Møt **Live Havro**

Bjørnstad, den nye prosjektmedarbeideren i Hordaland og Bergen Mållag.

I slutten av august byrja Live Havro Bjørnstad (30) frå Vossevangen i ei 80 prosent prosjektstilling delt mellom Hordaland og Bergen Mållag.

Hennar viktigaste oppgåve er å fremja nynorsken frå barnehage til høgare utdanning i heile fylket

omsette musikalsuksessen «The Book of Mormon». Musikalen, laga av South Park-skaparane Trey Parker og Matt Stone, har vore ein kjempesuksess i USA og England i mange år allereie. No kjem den på nynorsk.

– Den har premiere neste september på Det Norske Teatret. Sverige blir faktisk først, men utover det blir dette den første ikkje-engelskspråklege versjonen, fortel Kalvø.

– Er du sjølv glad i musikalar?
 – Eg er ganske glad i musikalar, og eg synest folk burde bryte ut i song mykje oftare i det daglege. Eg meiner heilt kvardagslege situasjonar, ute med kameratar og humøret er godt; bryt ut i song!
 – Må alt rundt stoppe då, slik som i filmar og musikalar?
 – Det beste er sjølv sagt om ingenting stoppar, men at folk etter kvart dansar med, og til slutt så beveger heile gata og byen seg, flirer 46-åringen.

ANSIENNITET OG PENGAR Tida vil vise om Kalvø får pris, anten for språk eller komikk, etter at musikalen har herja Noreg. Allereie har han, gjennom prisar, fått slått fast at han har godt språk, er ein god ambassadør i det offentlege rom og at han er morosam.
 – Eg kan vel eigentleg berre legge opp, seier han lett sarkastisk. For slutte skal han ikkje, men kva han skal er uklart.
 – Eg anar rett og slett ikkje kva

som skal skje i åra framover. Eg har derimot planlagt å ha ganske mykje fri, kose meg og gjere mykje artige ting.

– Du skal aldri pensjonere deg, berre gjere litt og litt mindre?
 – Ja. Veldig bra, akkurat det er planen min. Eg skal ta litt meir betalt etter kvart som ansienniteten stig, og så når eg er 62: heilt slutt, gliser Kalvø. (©NPK)

HANS OLAV RISE
 NPK

redningskvinne i vest

og byen, som har meldt seg på i kampen om å bli Noregs nynorsk-hovudstad. Difor ville me gjerne verta betre kjent med nynorskens redningskvinne i vest.

– Først, kva utdanning og arbeidserfaring har du?
 – Eg har ei mastergrad i allmenn litteraturvitskap, med idéhistorie, filosofi, religions- og kulturvitskap i fagkrinsen. Og så har eg teke eksamen i alt det er råd å ta eksamen i på franskstudiet. Både i studietida og etterpå har eg arbeidd med barne- og ungdomslitteratur, i bokhandel og i fleire forlag. I tillegg har eg også administrert kortare prosjekt ved

Institutt for framandspråk på Universitetet i Bergen. Eg er glad i både lesing, skriving og organisering.
 – Kva er dine arbeidsoppgåver utover det å sikra nynorsken frå barnehage til universitet?
 – Eg har ansvar for den daglege drifta, kan du seia. Mellom anna skal eg syta for å halda dei ulike nettressursane til Hordaland Mållag oppdatert, vera med på å planleggja og gjennomføra dei aktivitetane som mållaga her i vest har gåande, arbeida mot politikarar og næringslivsaktørar for å minna dei på kor viktig det er å leggja til rette for at nynorsk skal vera ei levande målform, og freista å blåsa

liv i nynorskmiljø der det ikkje er lokallag for augneblinken.
 – Kva meiner du er dei største nynorskutfordringane i Bergen og Hordaland?
 – Dei største utfordringane framover trur eg kjem til å dreia seg om det personlege språkmedvitet hjå den jamne hordalendingen. Kunne ein klara å skapa engasjement hjå kvar og ein for det skriftspråket ein vel, ville mykje vore gjort. Når ein har eit aktivt og ope forhold til språket sitt, både i jobb og på privaten, vert ein gjerne også meir audmjuk overfor stoda ein møter hjå naboen og elles ute i samfunnet. Og språk er

jo i vinden for tida, så det skulle kan hende ikkje vera heilt uopnåeleg.
 – Kva må til for å styrkja nynorsken i fylket?

– Til det trengst det først og fremst vilje, noko som ser ut til å vera godt på veg fleire stader. Dessutan må me ha nokon til å fylgja med, fylgja opp og sjå etter at ein er like god når det gjeld praktisk gjennomføring av tiltak som ein er det på eit idealistisk nivå.
 – Er Bergen nynorskbyen?
 – Eg trur i alle fall me er på veg til å verta det!

ANDREA RYGG NØTTVEIT
 andrea@framtida.no

Språkprotest: – Den norske offentlege skulen skal ikkje vera ein skanse som gjev etter og tildeler norsk språk ein andrerangs posisjon i Noreg, seier leiar i Noregs Mållag, Magne Aasbrenn. Foto: Noregs Mållag

Mållaget reagerer på offentlig engelskskule

Noregs Mållag reagerer sterkt på at all undervisning for 80 elevar i 1.–4. klasse på **Manglerud skole** i Oslo frå i haust skal gå føre seg på engelsk.

– Om denne utviklinga grip om seg, vil det føra til ei alvorleg svekking av bruken av norsk språk i norsk skule, og det vil styrkja ei utvikling som går i retning av at engelsk blir det einaste brukte språket i norsk undervisnings- og arbeidsliv, seier Magne Aasbrenn, leiar i Noregs Mållag i ein kommentar på nettsidene til Mållaget.

INTERNASJONAL LÆREPLAN

Det er Utdanningsdirektoratet som har sagt ja til søknaden frå Manglerud skole.

På nettsidene til skulen heiter det at all undervisning i det nye skuletilbodet er på engelsk etter internasjonal læreplan, men at det blir gjevne undervisning i norsk som morsmål og i norsk som andrespråk. Tilbodet er eit forsøksprosjekt og omfattar i første omgang 1.–4. trinn, men planen er at tilbodet skal byggjast ut år for år til det omfattar 1.–10. trinn.

Ifølgje Mållaget skal undervisningsopplegget på Manglerud skole følgja systemet som blir følgt på Oslo International School og 18 andre private grunnskular.

FRYKTAR SVEKKING

Mållagsleiaren meiner tilbodet reiser viktige prinsipielle spørsmål.

– I ytste konsekvens står det her om framtida til norsk språk i Noreg, både bokmål og nynorsk. Den norske offentlege skulen skal ikkje vera ein skanse som gjev etter og

tildeler norsk språk ein andrerangs posisjon i Noreg, seier han.

Aasbrenn seier vidare at Noregs Mållag håpar at forsøksordninga ikkje blir utvida til andre offentlege skular før prosjektet er evaluert etter utgangen av 2020.

– **PARADOKS** Noregs Mållag seier dei forstår den pedagogiske tanken bak forsøket, men synest likevel det er underleg med eit slikt tilbod i offentlig regi.

– For Mållaget er det vanskeleg å forstå at i ei tid då mange meiner norske elevar er urovekkjande dårlege i norsk, så opnar Utdanningsforbundet for ein skule der elevane skal ha undervisning på eit anna språk enn på det offentlege språket i landet vår, seier Aasbrenn.

Han viser til at engelsk ofte pressar seg fram uansett og meiner kunnskap om eige språk og eigen kultur er det det ofte skortar mest på.

– Språket ein underviser i på skulen, viser kva prioriteringar eit samfunn gjer når det gjeld framtida og overleveringsevna til eigen kultur, seier Magne Aasbrenn.

FORSØK PÅ SØRLANDET

Oslo er ikkje den første kommunen i Noreg som gjennomfører eit slikt forsøk. Utdanningsdirektoratet opplyser til Nynorsk pressekontor at Arendal kommune hadde eit forsøk med såkalla IB-tilbod i grunnskulen frå skuleåret 2006/2007 og til og med skuleåret 2012/2013.

Kristiansand kommune hadde også eit slikt forsøk i grunnskulen frå 1. januar 2008 til og med skuleåret 2012/2013.

Arendal International School er no ein friskule etter friskulelova, det vil seia ein privatskule med statstilskot, medan Kristiansand International School er ein privat skule utan statstilskot, opplyser Utdanningsdirektoratet. (©NPK)

MARGUNN SUNDFJORD
NPK

Nynorsk e beste vane

Ei påminning frå målmann **Jens Haugan** om kvifor det er lurt å skriva nynorsk.

Jens Haugan, dosent i norsk Høgskolen i Hedmark og leiar i Hamar dialekt- og mållag

» INNLEGG

Det dukkar innimellom opp sjølvutnemnde «riddarar» som meiner dei må fri folk frå nynorsken på bakgrunn av prosenttal og velmeinte råd om kva som er best for ungdommar og folk flest.

Ein ting bør ein ikkje gløyme: Noreg har to offisielle og sidestilte norske skriftspråk: bokmål og nynorsk. Dette er vedtekte ved lov, og ein har hatt denne lova heilt sidan 1885. Med dette følgjer det eit nasjonalt ansvar, men også eit personleg ansvar. Ein vil ikkje bli pressa til å bruke nynorsk, men ein ventar at nynorskbrukarane skal bruke bokmål for at ein sjølv

skal gidde å lese det dei har å seie. Dette kan då ikkje vere riktig i eit demokratisk samfunn.

Det er stort sett valfritt å bruke den målforma ein sjølv føretrekkjer. Men denne valfritdommen føreset at ein faktisk kan bruke begge målformene når som helst og kvar som helst. Det kan ikkje vere slik at ein opplever diskriminering i kvardagen fordi ein bruker den eine eller den andre målforma. I praksis er det dessverre slik at mange nynorskbrukarar opplever diskriminering. I den grad dei får tekstar på nynorsk i dei samanhengane dei har krav på det, er det ofte dårleg nynorsk. Og i andre samanhengar kan dei oppleve at folk ikkje vil lese det dei skriv på si målform.

SYNNØVE MARIE SÆTRE
Leiar i Norsk Målungdom

Gje oss lære- bøkene våre!

EIN SEINSUMARDAG for ni år sidan samla fleire hundre av elevane på skulen min seg i gymsalen for å streike. Me hadde fått storfint besøk frå Oslo, frå sjølvaste Norsk Målungdom, og me streika for å få lærebøkene me hadde krav på. Kunnskapsløftet var innført, og for vår del tydde det at me laut vente til langt utpå hausten før me kunne tileigne oss kunnskap frå nynorske lærebøker.

DEN GONGEN HADDE eg ikkje mykje greie på kva eg hadde rett på som nynorskelev eller kva for urett nynorskelev var landet rundt vert utsette for år etter år, men eg syntest det var stas med både streik og nynorsk. Eg visste heller ikkje kor heldig eg var. Rett nok hadde eg ikkje fått lærebøkene mine i tide, men eg hadde lærarar som køyrde kopimaskinene på skulen varme for at me skulle få lærestoffet på nynorsk, før forlaga hadde summa seg til å trykkje opp papirutgåvene.

NYNORSKE LÆREMIDDEL har vore ei kampsak i lang tid, og det eksploderte i 1971 då 30 000 elevar frå heile landet gjekk til streik for språkleg jamstilling i skulen. Det er 45 år sidan dei fyrste aksjonane tok til på Øystese gymnas, og 42 år sidan lov om videregående opplæring vart vedteken. Kravet om obligatoriske nynorske parallellutgåver er slått fast, men likevel må me kjempe vidare.

KVAR HAUST VERT ME i Målungdomen kontakta av elevar som ikkje får lærebøkene sine på nynorsk. No skjønar eg kor heldig eg sjølv var då eg gjekk på vidaregåande. Der eg hadde lærarar som kjempa saman med oss, møter desse elevane sjeldan velvilje frå lærarane sine eller biblioteka på skulane. I fjor måtte eitt av lokallaga våre, i nynorskfylket Møre og Romsdal, stå på i heile tre månadar for å få ei einaste lærebok på nynorsk. Andre elevar får beskjed om at det ikkje er mogeleg å få tak i nynorske læremiddel, og får ikkje bøkene før dei slår lova i bordet. Det er beint fram skammeleg.

DET ER IKKJE ALLE som er like tøffe som desse elevane, og det skal ikkje vere naudsynt at dei sjølve må stå opp mot skulane for å få lærebøkene på språket sitt. Skulane må ta ansvar for elevane sine og bidra til å gje dei til trygge språkbrukarar framfor å neglisjere språklege rettar og undergrave den språklege jamstillinga i skulen.

ME I MÅLUNGDOMEN skal gje vårt. Me skal halde fram med å opplyse elevar om kva for språklege rettar dei har, sende sinte brev til skular som ikkje tek desse rettane på alvor, lage bråk og stå urokkelege saman med elevane i kampen for nynorske læremiddel!

Foto: freeimages.com

r faktisk det t på alle måtar

Dobbelt så mange nynorskbrukarar som islendingar
Det er vanskeleg å rekne seg fram til kor mange som faktisk bruker nynorsk i Noreg – og ikkje minst kor mange som helst ville ha brukt nynorsk, men lèt vere på grunn av språkleg diskriminering. Men lat oss no seie at det er ca. 12-13 prosent ut frå skolemålsfordelinga. Det ser ut som eit relativt lite tal, men det er likevel ca. 600 000 menneske, som ikkje er noko lite tal. Det er nesten dobbelt så mange som heile Islands befolkning. Gjennomsnittstalet seier heller ikkje noko om at det i nokre område i Noreg kan vere opp mot 100 prosent nynorskbrukarar.

Ja, det er mange som skiftar frå nynorsk til bokmål på grunn av majoritetspresset i samfunnet. Men det viser seg òg at det faktisk er svært lett for nynorskbrukarar å skifte til bokmål. Nettopp fordi ein møter bokmål overalt, kan ein nesten ikkje unngå å lære bokmål, sjølv om ein har nynorsk som hovudmål. Lærer du nynorsk først, får du bokmål med på kjøpet.

Få nynorskelevar hatar bokmål
Kva er så fordelane med å ha nynorsk som hovudmål i skolen?

Mange studiar viser at det er ein stor fordel å lære fleire språk, og ikkje minst å vere tospråkleg, som ein i praksis blir når ein meistrar bokmål og nynorsk like godt. Det har god effekt på andre læringsområde, så ein presterer generelt betre i skolen, og det ser til og med ut til å forseinke demensproblem seinare i livet.

Mange bokmåselevar innrømmer utan å blunke at dei «hatar» nynorsk. Det finst derimot heller få nynorskelevar som hatar bokmål. Møter ein nynorsk som sitt første skriftspråk i skolen, er sjansen større for at ein ikkje kastar bort ressursar og energi på å hate ein del av den norske skriftkulturen og personar som ein assosierer med nynorsk. Dette vil potensielt også kunne motverke mobbing i skolen og skape større toleranse i det fleirkulturelle samfunnet som vi alle er ein del av.

Dei som hatar nynorsk får ikkje like mykje ut av skulegangen
Eg underviser i norskspråklege emne i lærarutdanninga og møter kvart semester nye studentar som slit med å produsere gode tekstar på nynorsk. Studentane har valt å ta ei utdanning der

det står eksplisitt i dei offisielle nasjonale rammeplanane at ein skal meistre bokmål og nynorsk like godt. Men sidan dei har hatt nynorsk som sidemål i skolen, og fordi dei blei sosialiserte inn i ein kultur der ein meiner at nynorsk er mindre viktig, eller at ein til og med kan ha lov til å hate nynorsk, har dei ikkje fått like mykje ut av skulegangen som dei som hadde nynorsk som hovudmål og meistrar begge målformene meir eller mindre like godt.

Faktisk det beste valet på alle måtar

Dersom du er ein vaksen person som ønskjer det beste for den oppvekssande slekt, stemmer du for nynorsk som hovudmål i skolen. Det er faktisk det beste valet på alle måtar – dersom ein aksepterer at Noreg har to offisielle, norske skriftspråk, og det skal vere reell valfridom for dei vaksne å bruke den målforma ein føretrekkjer.

JENS HAUGAN

Innlegget var først publisert i Gudbrandsdølen, som svar på eit folkeinitiativ for å byta hovudmål i Sør-Fron.

Arne Brimi lokkar turistar til Lom og Vågå for historier på dialekt og gastronomiske opplevingar frå distriktet.

Dialektkokken

– **I TOLVTE TIME** kom Gyldendal og sa at det berre er éin person i Noreg som gjev ut kokebok på nynorsk. Og det er ho Ingrid (Espelid Hovig journ. mrk.), seier Arne Brimi.

Men den nynorske kokeboka *Frå Lom til Lyon* vart ein kjempesuksess. Sidan kokebokdebuten, som kom i kjølvatnet av Arne Brimi si *Bocuse d'Or*-deltaking i 1987, er klassikaren ifølgje forfattaren sjølv seld i rundt 200 000 eksemplar.

– Det kallast nynorsk det eg skriv, men for meg handlar det ikkje om nynorsk eller bokmål. For meg handlar det om dialekt.

Brimi er oppteken av å skriva så nær talemålet sitt som mogleg. Noko som betyr at han ikkje finn seg riktig til rette i nynorsken, som han til tider finn kunstig.

GASTRONOMIDISTRIKT

Me møter heile Noregs vagvær på rutebilstasjonen på Vågåmo. Vianvang senter for matkultur er stengt for sommaren, men Brimi har travle dagar for det.

– Kva er dialekt for deg?
– Identitet, kjem det konstant frå 60-åringen.

– Me lever i eit samfunn som er bygd på pengar, og skal vera i stadig vekst. Då vert på ein måte ikkje identitet verdsett. Alt ein ikkje klarar å setje kroner og øre på i dag, er ikkje bra, seier Brimi.

Men for kjendiskokken har nettopp denne identiteten vorte eit varemerke som lokkar tilreisande til bygda for å smaka på både mat og historier.

Serveringsstaden Vianvang vart påbyrja i 1998 og er i dag ein del av Brimiland. Saman med Vegard og Eva Brimi, som driv Brimi Fjellstugu, tilbyr Arne Brimi opplevingspakkar med mat og overnatting i Jotunheimen.

Sett med gastronomiske auge er ikkje kokken i tvil om at dei norske distrikta har mykje å by på.

– Det er spenninga mellom by og bygd som gjer gastronomien så

» ARNE BRIMI

► Fødd 1. oktober 1957

► Driv Vianvang senter for matkultur i Vågå

► Kjøkensjef på Fossheim turisthotell i Lom 1978–2002

► Vart i 1987 første norske deltakar i *Bocuse d'Or*

► Har gitt ut kokebøkene *Frå Lom til Lyon* (1987), *Frå naturens kjøken* (1991) og *Ein smak frå norsk natur* (1993).

► Kåra til Årets kjøkensjef i 1984

► Vart i 2005 utnemnd som æresdoktor ved Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet (NMBU)

► Utnemnd til riddar av St. Olavs Orden i 2005

grenselaus og spanande. Den store utviklinga i gastronomien i Noreg trur eg kjem i distrikta, seier Brimi, som spår at denne gryande trenden vil slå ut i full blom om nokre år.

BOKMÅLSFORSØK Etter tilbakemeldinga frå det første forlaget prøvde Arne Brimi faktisk å skriva bokmål, utan særleg hell.

– Eg fekk det ikkje til. Språket mitt blir for fattig. Eg har ikkje dei uttrykkja og vendingane. For meg vart det gale, seier Brimi, som no kan gle seg over at Universitetsforlaget kom på banen og gav ut boka slik forfattaren sjølv ville.

Då Universitetsforlaget i 2000 vart splitta opp og delt mellom Aschehoug og Gyldendal, fekk sistnemnde eigarskapet til slutt.

TV 2-DIALEKTA Etter å ha vore fast innslag på det norske kokkelandslaget i fleire år, var det TV

2-programmet *Gutta på tur* (1995–2002), som for alvor gjorde Arne Brimi kjent for absolutt alle norske tv-sjåarar.

– Det er jo slik at dialektene i norsk tv kom med TV 2, og særleg vêrdamene, slår Brimi fast.

På 90-talet fekk Brimi tilbake meldingar på at tv-sjåarane ikkje forstod kva han sa, men det er ifølgje dialektentusiasten berre ei vanesak. Slike tilbagemeldingar har han fått heilt sidan han som 16-åring reiste til Lillehammer for å gå på skule.

Ifølgje Brimi sjølv ligg dialekta hans ligg ein stad mellom Vågå og Lom, der han som 17-åring starta yrkeskarrieren med sin første sommarjobb på kjøken.

– Det er nokre små forskjellar på dei få kilometrane du vandrar her. Men eg har mykje frå Lom. Det er på ein måte Lom og den kulturen der som har skapt meg som kokk.

VÅGÅMÅLET Men sjølv om han har henta mykje frå Lom – både når det kjem til språk og smak – har Arne Brimi framleis adresse i Vågå.

– Merka du den negative merkemda *Vågå-dialekta* fekk under straffesaka mot Rune Øygard i 2013?

– Det har vore ein forferdeleg prosess for oss som bur og har adresse i Vågå. Me er ei flott bygd og har frykteleg mange flinke folk. Ei bygd full av moglegheiter, og den saka der var krevjande for folk. Eg har ikkje fått avbestillingar på grunn av det. Men eg trur ikkje det er folk i min alder som merka det mest, men dei unge, som møter andre unge ute. Det er ikkje greitt å vera elleve-tolv år og koma på ein leirskule med folk frå andre stader og få den midt i andletet. Det er nok noko som fleire av dei aldri kjem til å gløyma, seier Brimi, som meiner saka var tragisk for mange partar.

Men dialektambassadøren meiner bygda har reist seg att og er glad for at folk framleis brukar dialekta.

TOGTUREN – Nei, eg trur det er jælma bra å ha dialekt. Det er éin av mange ting som gjer oss spesielle. Det er positive og negative sider, men det er stor takhøgd for dialekter i Noreg.

For Brimi er det viktig at folk får vera seg sjølve, difor tykkjer han at dialektmangfaldet i Noreg er så fantastisk. Men dialektentusiasten undrar seg over andre dalføre, som mistar dialekta si.

– Så høyrer eg det at østfoldingane ikkje er stolte nok av dialekta si. At ho er for dummande. Det er synd, det er slik ei flott dialekt.

– Kva er det som gjer at folk er så stolte og flinke til å halde på dialekta si i Lom og Vågå?

– Det kan hende at me er litt treige då.

Brimi dreg litt på det.

– Nei, eg veit ikkje. Det går ikkje tog her. Du merkar godt at alle plas-sar toget har stasjon, vert det fort andre uttrykk, seier Brimi, som trekkjer fram Dombås og Otta som døme.

– Kva er det ordet du får mest respons på?

– Det er sjalottlauk og jælma. Mange trur at jælma er jævlig, men det er ikkje det. Det er eit fint ord. Så brukar eg det kanskje litt for mykje.

Men Brimi er ikkje mindre glad i sjalottlauken sin.

– Så eksponert som eg var i tv, så var sjalottlauken ei god greie å halda seg til. Til og med Aftenposten slutta å skriva sjalottlauk med ch-, no blir det skrive sjalottlauk med sj- i Noreg.

ANDREA RYGG NØTTVEIT
andrea@framtida.no

Smak av språk: Sjalottlauken følger framleis Arne Brimi, som trur at dialekta gjer han lett å kjenne att.

Foto: Brimiland.no

For lomværanane er **dialekta** ein viktig identitetsmarkør.

– TURISTANE SKJØNA

– **EG KJEM FRÅ LOM**, men eg knotar(*).

Ane Hovde Bø svarar litt unnskyldande på spørsmålet om ho er lokal og kan tenkja seg å snakka litt om dialekta si.

21-åringen jobbar som sommarguide hjå Aktiv i Lom, som kan freista med både klatrevegg og Prestfosstraversen – ein zipline, eller taubane om du vil – over elva Bøvra.

*For dei som ikkje har verbet å knota som ein del av sitt vokabular, kan nynorskordboka informera om at det dreier seg om å «tale (skrive) oppstyllta, unaturleg» eller å «danske».

TURISTKRYSSSET Lom kommune i Nord-Gudbrandsdalen, som i gamledagar låg avsides utan tog-samband, er i dag eit knutepunkt mellom aust og vest. I bygda der riksveg 15 møter fylkesveg 55 – ofte kalla Sognefjellvegen – stoppar norske, danske, nederlandske og tyske turistar for å smaka bollar frå det vidgjetne Bakeriet i Lom.

» LOM

- Kommune i Oppland
- Ligg saman med nabo-kommunane Vågå og Skjåk i Ottadalen, ein sidedal til Gudbrandsdalen
- Grensar òg til Lesja, Vang i Valdres og Luster i Sogn og Fjordane
- Den sørlege delen av kommunen er ein del av Jotunheimen nasjonalpark
- Både Galdhøpiggen (2469 moh.) og Glittertinden (2452 moh.) ligg i Lom
- Areal: 1969 km² (2016)
- Innbyggjartal: 2347 (2015)
- Administrasjonssenter: Fossbergom
- Administrasjonsspråk: Nynorsk
- Lom var tidleg ute blant austlandskommunane då dei innførte landsmålet i skulen i 1899

Kjelde: SSB, SNL

Er du friluftsentusiast, er det hit du reiser for å kryssa det høgaste punktet i Noreg av lista over plassar ein må vitja før ein dør. Kommunen er stolt ambassadør for fjellområdet Jotunhei-

men og kan skryta av å ha både Glittertind (2452 moh) og Galdhøpiggen (2469 moh) innafor sine grenser.

Med all denne turismen er Ane blitt van med ikkje å bli forstått.

Seinast dagen i førevegen tok ho seg difor i å snakka bokmål åt ein lomvær.

– Turistane skjønar ikkje alt eg seier, så då blir det naturleg for meg å prata bokmål. For å vera ærleg så vil eg jo halda på dialekta mi, men det blir jo vanskelegare og vanskelegare når folk ikkje skjønar kva oss si, forklarar 21-åringen, som òg opplever at studiekameratane i Trondheim ikkje skjønar alt ho seier.

FRÅ DAL TIL DAL Fleire austnorske dialekter har dei siste tiåra vorte stadig meir truga av oslomålet. I Hallingdal har det gått så langt at Hemsedal Mållag i sommar arrangerte dialektleir for born for tredje året på rad.

Hallingdal kan på sett og vis samanliknast med Nord-Gudbrandsdalen, fordi bae plassane har mykje turisme knytt til naturen og ein sterk folkemusikktradisjon. I tillegg har dei lokalavisene Halling-

Lokalpatriot: Ordfører Bjarne Eiof Holo er stolt av heimkommunen Lom, men ser gjerne at næringslivet vert endå flinkare til å bruka nynorsk.

Aktiv jobb: Studentane Ane Hovde Bø (21) og Marthe Trønnes (22) poserer framfor Lomseggen i heimbygda, der dei har sommarjobb hjå Aktiv i Lom.

Alle foto: Andrea Rygg Nottveit

AR IKKJE ALT EG SEIER

dølen og Fjuken – som bae held på nynorsken.

Stolte bygdefolk held på dialekta. Sportsheltar, kulturkjendisar og flott industri er ifølgje eit forskingsprosjekt frå tusenårsskiftet faktorar som innbyggjarar er stolte av, og som hjelper dei å halda på dialekta, sjølv om dei bur borte frå heimbygda.

Prosjektleiar var Gunnstein Akselberg, professor i nordisk språkvitskap ved Universitetet i Bergen.

– Det handlar om å vera stolt av den geografiske, sosiale og kulturelle bakgrunnen sin. Det er knytt til identitet og personlegdom. Det kan vera farleg å snakka om sterke og svake personlegdommar, men det kan dreia seg om trygg eller utrygg, seier Akselberg på telefon frå heimbygda Voss.

VOSSAPARALLELL Er du trygg på eigen identitet og kulturen du representerer med dialekta di, er det med andre ord lettare å halda på dialekta, enn om du har min-

dreverdighetskompleks på vegner av heimbygda.

I tillegg til desse indre faktorane peikar Akselberg på ytre faktorar, som kommunikasjon, anten det er med bil, buss, tog, og fly eller telefon og internett.

Gudbrandsdalen og Hallingdal liknar ved at bae er trafikknutepunkt. Gjennom bae dalføra går det veg mellom nokre av dei største byane i Noreg. Likevel er det ein annan stad lingvisten dreg fram i samanlikning med Lom. For på same måte som vossingane er stolte av å vera frå Voss, er lomværanne stolte av å vera frå Lom.

DYNAMISK DIALEKT Akselberg er oppteken av at dialekt er noko dynamisk, som ikkje skal halda seg til ei bestemt norm.

– Eg plar seia til studentane mine at ei levande dialekt rører på seg og ei daut dialekt er ei som stivnar. Media er veldig oppteken av at dialektene endrar seg og er daude. Det er ei vanleg oppfatning

at bydialekt spreier seg og valsar ned dialektane, forklarar Akselberg, som meiner at det like mykje er byfolket som flyttar utover, som dialekta deira.

Om noko, ser Akselberg at det vert mindre vanleg å leggja permanent om for å passa inn i ei viss stilling og posisjon, medan det er lov å knota på dialekta i visse samanhengar.

– I norsk media møter ein mykje dialekt. På den måten er det nesten eit lite dialektparadis. Det er svært få land i verda som har så mykje dialekt i det offentlege rommet. Og nynorsken har knapt nokon gong vore så profilert i samfunnet som i dag.

INGEN NYNORSKLEKTOR Då 22 år gamle Marthe Trønnes byrja studera for fire år sidan, var ho fast bestemt på å prata dialekt heile tida, men det siste året tek ho seg i å leggja litt for mykje um.

– Eg har lett for å slå om for å prata meir effektivt og bli forstått.

Men eg er glad i dialekta mi og prøver å bruka ho så mykje eg kan, seier lektorstudenten, som satsar på realfag.

Men medan Marthe har bytt hovudmål til bokmål etter at ho byrja å studera, har Ane halde på skriftspråket sitt.

– Eg synest eigentleg det er mykje greiare å skriva på nynorsk. Eg synest eg skriv betre. Samstundes så er det jo litt stas når ikkje alle kan det, ler Ane, som møter på utfordringar når medstudentar skal retta tekstane hennar.

Men på sosiale medium er det dialekt som gjeld for bae to – så lenge mottakaren ikkje har vanskar med å forstå. Marthe skriv ikkje dialekt til byfolk, med mindre ho kjenner dei «jælma godt».

ORDFØRARENS KONTOR Rundt hundre meter – eit langt steinkast – frå boltreplassen til Aktiv i Lom ligg kommunehuset.

«Kom til Lom» står det på eit

“ Det var andre i mi aldersgruppe som reiste åt Oslo den gongen, som fekk beskjed om at dei måtte leggja frå seg dialekta på arbeidsplassen sin.

Vigdis Kroken

klistremerke på arbeidsmaskina til ordførar Bjarne Eiolf Holø.

Senterpartipolitikaren er ikkje redd for dialektstoda i bygda, som han meiner berre har vorte betre og betre, særleg dei siste ti åra.

– Noko som eg kanskje er meir uroa for, er at dei lett vel bort nynorsken når dei kjem opp i vidaregåande eller på høgskulenivå. Det skremmer meg litt, samstundes som eg er glad for at dei held på dialekta. Ungdom skriv mykje dialekt på sosiale medium, noko som er både på godt og vondt. Dialekt er bra å bruka munnleg, så trur eg ein skal vera litt forsiktig med det skriftleg, seier Holø, som likevel må medgje at han gjerne tyr til dialekt på chat.

Lingvist Akselberg er ueinig med ordføraren og meiner fordelane med den enorme tekstproduksjonen blant ungdomane veg opp for ulempene.

– Det gjer òg sitt til at unge får eit mykje meir medvite forhold til dialekt, understrekar språkprofessoren.

VÅGÅ-SAKA Men attende til ordførarens kontor.

Om du no får visse assosiasjo-

nar når det er snakk om dialekt på chat i området rundt Vågå, er du neppe åleine.

– Var det slik at de merka den negative merkemda som Vågå-dialekta fekk under straffesaka mot Rune Øygard for tre år sidan?

– Me merka at det vart harselert med dialekta vår. Det vart ein del ord og uttrykk som vart assosierte med den saka – som gjerne vart vengde ein del på, som me ikkje kjende oss att i. Som blautt – eit ord me brukar når det regnar og du går uti marka. Sei «det er blautt i graset». Så vart det sett på som eit ord som var slik ... Det er det ordet eg hugsar som når folk sa det så var det slik ... oi sann.

Ordføraren stoppar opp.

– Det er spesielt, men no trur eg det er meir eller mindre borte att.

LOKALT NÆRINGS LIV Senterpartiordføraren trur at stoltheit og identitet er viktige stikkord for at dialekta står så sterkt i området. Her løftar han fram dialektambassadør Arne Brimi, som strengt tatt er frå Vågå, men som er sterkt assosiert med nabobygda Lom, der han starta kokkekarrieren sin. Motorkrosskøyrar André Villa er

Tradisjonell: Arkitekturen i Lom ber preg av at bygda vil ta vare på sitt tradisjonelle image. I same gata som det vidgjetne Bakeriet i Lom finn du Smak i Lom, med eit breitt utval lokale godsaker.

ein yngre dialektambassadør, som òg er stolt vagvær.

Holø peikar òg på at mykje av det lokale næringslivet er lokaleigd og at det difor vert brukt dialekt på arbeidsplassen.

Lom kommune er bevisst på å

bruka nynorsken aktivt i marknadsføring, og ordføraren sjølv er ikkje redd for å stressa næringslivet litt for å betra nynorskstoda.

SMAKFULL KRIM Ei av bedriftene som både leverer nynorske menyar

“ Eg kjenner ein irritasjon når eg må seia *veldig* i staden for *jælma*, når eg er i Oslo.

Ragnhild Kolden

Stuttreste mord: – Her var det ho Hildegunn vart drepen. Ho var så frekk og snikparkerte her inne, forklarar Ragnhild Kolden (t.h), som saman med Vigdis Kroken utgjer noko så sjeldan som ein nynorsk krimduo. I bakgrunnen skimtar vi kyrkja, der sokneprest Einar Gelius gjorde ei skremmande oppdaging.

Jubileum: Så langt i år er det 13 prosent nynorsk utlån frå Lom folkebibliotek. Bibliotekar Rita Mundal gjer seg klar til å feira 100-årsjubileet for den lokale diktaren Tor Jonsson.

og dialekt bak disken, er Smak i Lom, der ein kan få lokal mat frå Brimi gard. Her har krimduoen Kroken & Kolden reservert bord.

I år feirar Diktardagane i Lom og Lom bibliotek, som tidlegare har vorte kåra til landets beste,

hundreårsjubileet for Tor Jonssons fødsel. Diktaren og bladfyken frå Lom er kanskje best kjend for å ha gitt oss uttrykket bygdedyret, eit uttrykk forfattar Ragnhild Kolden kunne prata lenge om.

Ho er ein del av den Oslo/

Lom-baserte krimduoen Kroken & Kolden, som gjev ut nynorsk krim på Samlaget. Til vanleg er Kolden busett i Oslo, noko ho har gjort dei 25 siste åra. Før det igjen var ho åtte år i Trondheim.

– Eg pratar dialekt, uansett kvar eg er. I Trondheim trong eg ikkje leggja om i det heile teke, for trønderane er *jælma* flinke. Men i Oslo må du leggja om litt, mellom anna fordi det er mange innvandrarak. Og på telefon må du unngå dei verste dialektorda, seier Kolden før ho rettar seg sjølv:

– Ikkje dei verste, men vanskelegaste.

– Er det vanskeleg å halda på dialekta når du må leggja om enkeltord for å bli forstått?

– Ikkje vanskeleg, men det er litt irriterande. Då føler eg liksom at ...

– Du ikkje får vera deg sjølv, skyt Kroken inn, og gjev Kolden vatn på mølla.

– Ja, det er noko med det. Om me blir sinte eller engasjerte. Du får liksom ikkje uttrykt alt du vil, om du ikkje får bruka ditt eige språk. Men så tenkjer eg at for innvandrarak, som kanskje ikkje får

prata språket sitt på månadsvis, er det jo hundre gongar verre. Så ein skal ikkje klaga. Men eg kjenner ein irritasjon når eg må seia *veldig* i staden for *jælma*, når eg er i Oslo. Eller – eg må ikkje, men eg gjer det.

KNOTING I OSLO Sommaren brukar Kolden heime i Bøverdalen. Saman med Vigdis Kroken er ho i gang med si fjerde krimbok. *Stuttreste mord* frå Lom kallar dei det, forfattarane som brukar både lokale stader og personar i krimplotta sine.

– Oss har drepe ein person alle-reie, det gjer me med ein gong, ler Kroken, som til dagleg jobbar som journalist i lokalavisa Fjuken.

Kroken er heimekjær, men òg ho reiste til Oslo for ein periode på 80-talet.

– Det gjekk *jælma* fint, men det var andre i mi aldersgruppe som reiste åt Oslo den gongen, som fekk beskjed om at dei måtte leggja frå seg dialekta på arbeidsplassen sin. Eg veit om i alle fall ei som slo om frå lomvær og byrja knota, som me seier, på fyrste arbeidsdagen sin.

ANDREA RYGG NØTTVEIT
andrea@framtida.no

Ei språkleg openberring

Etter at ein forfattarkollega fekk mareritt av nynorsken hennar, laga lyrikar

Catherine Blaavinge Bjørnevog eit nytt språk.

– **EG VAKNA EIN MORGON**, og så var språket mitt borte. Engelsk og spansk gjekk fint, men ikkje norsk, seier forfatter Catherine Blaavinge Bjørnevog.

To gonger har ho opplevd å mista det norske språket etter svangerskap. Ho forstod, men fann ikkje orda sjølv. Først etter fleire månader med ulike små og store øvingar kunne ho uttrykka seg som normalt igjen.

– Viss eg hadde ein agurk, så sette eg på ein lapp der det stod «agurk». Eg klippte ut alle orda i avisa og sette dei saman igjen.

Litt etter litt kom språket tilbake. Då kom diktinga òg. Bjørnevog, som er utdanna kunstnar med keramikk og foto som hovudfelt, fortel at erfaringa med å måtta setja saman orda på nytt i hovudet gav ho ei heilt ny tilnærming til språket, som opna for skapande skrivning.

– Det var ei språkleg openberring. Eg lærte å elska språket gjennom å mista det.

«**INKJE SUMAR**» No debuterer ho med diktboka *Um sakne springe blome*, som er gjeven ut på Samlaget. Boka rommar ei forteljing inspirert av eventyret om Kvitebjørn Kong Valomon, om ei kvinne som lengtar etter mannen sin og ofrar borna for å få sjå han att.

Som tittelen avslører, er ikkje boka skriven på noka vanleg form for norsk. Det første diktet lyd slik:

De bi inkje sumar her
De vårar inkje
De bi haust u vintrar
u haust att

Forlaget skildrar det som eit nordisk språk med element av gamalnorsk og dialektar frå Telemark og Gudbrandsdalen. Kunst-

språket gir assosiasjonar til Øyvind Rimbereid og hans språkleik i *Solaris* korrigert. Men Bjørnevog avviser at det er der inspirasjonen kjem frå.

– Det var nokon som sa at eg måtte lesa Rimbereid då eg fortalte om prosjektet til å byrja med. Men då tenkte eg at det kan eg i alle fall ikkje gjera. Så eg har enno ikkje lese han.

HEMN Historia som leidde fram til det unike språket, er ei heilt anna. Ho byrjar med ei tekstmelding frå ein annan forfatter, som sa at nynorsken til Bjørnevog var så dårleg at han hadde hatt mareritt om det.

– Då tenkte eg at no skal eg ta att og skriva tilbake på eit skrekkeleg nynorsk, og gi han ordentleg mareritt.

Frå den kimen, der Bjørnevog leika med ord og gamalmidige skrivemåtar, vaks det nye språket fram. Det utvikla seg gjennom diktinga, og med innspel frå mellom andre svigermor frå Vågå. Etter kvart måtte ei ordliste til for å halda system i det heile.

I det nye språket fann ho røysta til kvinna som står i sentrum for forteljinga i *Um sakne springe blome*.

– Eg måtte lytta til røysta – det er stort sett kvinna som snakkar i dikta, og ho brukte dette språket. Eg berre fortel hennar historie.

Uti boka blir språket trekt inn i historia. «maule ti ske inkje tydast», blir det sagt i ein «Gudetale»: Målet ditt skal ikkje tydast. Dette er ein del av straffa kvinna får, fortel forfattaren.

– **ØVING GJER MEISTER** Når historia i *Um sakne springe blome* er fortald, har ikkje Bjørnevog planar om å skriva meir på språket historia kom med. No jobbar ho med eit prosjekt ho kallar «River Phoenix-dialogar» – etter den unge, Oscar-løna skodespelaren som døydd av overdose 23 år gamal – med eit språk som blandar nynorsk og engelsk.

Bjørnevog – som kjem frå Tjøme, har delvis vakse opp i Madrid, og no bur i Trøndelag – er ikkje ein opplagd nynorsk-brukar. Likevel har ho lenge brukt nynorsk i diktinga, mellom anna i noko av det ho

leverte inn då ho gjekk på Skrivekunstakademiet i Hordaland.

– Då sa dei at det var veldig god tekst, men heilt forferdeleg nynorsk. «Kvifor skriv du nynorsk?», fortel ho, og legg til:

– Men eg har blitt betre i nynorsk etter kvart. Øving gjer meister.

IKKJE NOKO VAL Bjørnevog forklarar at nynorsken ikkje har vore eit val, men eit resultat av inspirasjonen hennar.

– Eg merkar at historia kjem med sitt språk. Er det eit litt myrdunkelt landskap, er det til dømes naturleg med nynorsk. Og då har eg ikkje noko val, då må eg skriva historia på nynorsk, seier ho.

– «River Phoenix-dialogar» høyrer ikkje ut som noko frå eit typisk myrdunkelt landskap?

– Kvifor akkurat den historia kom på nynorsk, veit eg ikkje. Det var kanskje noko med blandinga mellom nynorsk og engelsk.

– Er det noko du kan seia med eitt språk som du ikkje kan seia med eit anna?

– Ja.

– Kunne du ha fortalt historia i *Um sakne springe blome* på eit anna språk?

– Nei.

– Språket er til for å leikast med

Svara kjem raskt og konsist, utan nøling eller atterhald. Ulike språk har ulik oppbygning og ulik fargevalør, meiner Bjørnevog – difor kan dei brukast til å uttrykka ulike ting. Det tyder også at fleire språk gir kunstnaren ein større palett.

– Det er fint å kunna nytta fleire språk, å baska med to målformer og å laga ei ny. Det er mykje musikk i det, seier ho.

Nettopp den musikalske, syngjande kvaliteten er det Bjørnevog synest gjer det nye språket hennar godt å dikta med.

– Når eg skriv, ser eg det føre meg nesten som ein opera. Ting blir blåste opp, bileta blir tydelegare.

Å skapa med bilete, former, tonar eller ord er berre ulike utløp for den same kreative aktiviteten, meiner Bjørnevog. No er det skrivinga, leiken i verdene som språk opnar opp, som har fanga henne.

– Språket er til for å leikast med. Ein må ikkje vera redd for det.

RUNAR BJØRKVIK MÆLAND
runar@framtida.no

“ – Eg merkar at historia kjem med sitt språk. Er det eit litt myrdunkelt landskap, er det til dømes naturleg med nynorsk.

Catherine Blaavinge Bjørnevog

Foto: Samlaget

GUDBRANDSDALSMAT

For oss er matproduksjon eit handverk forma av vår kultur, geografi og historie.

Gudbrandsdalsmat gjer det enkelt å handle lokalmat frå Gudbrandsdalen.

Vi driv sal og distribusjon av produkt frå 29 produsentar til butikk og servering. Hovudsalsområdet vårt er Gudbrandsdalen, men vi sel og distribuerer varer til butikk og servering i heile Noreg!

Med eitt kontaktpunkt, èin ordre og èi levering formidlar vi mangfaldet av varer som våre medlemmar produserer. Bestill innan måndag og få varer levert torsdag/fredag same veke.

GUDBRANDSDALSMAT

www.gudbrandsdalsmat.no

Gudbrandsdalsmat SA

Selsvegen 133

2670 OTTA

Tlf 975 68 805 - Anette

Tlf 416 13 159 - Ingrid

Tlf 412 18 222 - Ingunn

epost: post@gudbrandsdalsmat.no

med hjarte og hender

Har du tenkt over konsekvensane av å vere **både døv og blind**? Til dømes korleis ein kan kome seg fram til riktig stad eller kva kjøtpålegg ein kan velje mellom i kjøledisken?

Korleis er livet som døv og blind?

DØVBLINDHEIT GJEV MANGE UTFORDRINGAR.

Det hindrar fri rørsle og orientering i rom. Det har konsekvensar for sosialt samspel, kommunikasjon og det å ta til seg informasjon. Ikkje minst har det psykologiske følgjer som sorg og uro, eksistensielle tankar og identitetskriser. Til saman påverkar dette utsiktene til å oppretthalde kontakten med omgjevnadene; til å delta i samfunnet og sitt eige liv.

Med tilgang til eit kompetent støtteapparat og ulike former for hjelpemiddel kan personar med døvblindheit likevel få eit rikt og aktivt liv. Spørsmålet er om samfunnet legg godt nok til rette for denne gruppa som er så sårbar og truga av isolasjon?

NO MAN IS AN ISLAND Lat oss seie at du skal nettopp på butikken og handle mat. Du ser at dei sel blomar, du ser at du kan velje mellom ulike typar handlekorger. Du høyrer når panteautomaten er full, og du kan lese det på den vesle skjermen. Om du lurar på noko, spør du ein av dei tilsette. Du snur deg og smiler når ei kjend stemme seier «Hei!». Du ser i kjøledisken at dei har fått ei avdeling med mat til halv pris fordi varene snart går ut på dato. Du ser at det er minst fem ulike sortar bacon å velje mellom. Nokre matvarer har fått terningkast seks, andre er på tilbod. Du kan velje den køen du vil, eller byte kasse når du høyrer «ledig kasse her!». Du nyttar høyrsla og synet ditt heile tida, automatisk og oftast sorglaust. Du får raskt overblikk og kan ta avgjersler basert på dette.

Menneske med nedsett syn og høyrsla får derimot fragmenterte opplysingar om omverda: meir eller mindre tilfeldige sanseintrykk som ikkje utan vidare kan setjast saman til ein forståeleg heilskap. Den engelske poeten John Donne skapte i 1624 uttrykket «No Man is an Island». Å ha døvblindheit er kanskje det næraste ein kjem å vere ei øy. Ein treng hjelpemiddel – ein båt, ei bru, eller kanskje ein undersjøisk tunell – for å ha samband med omlandet. Same kva middel som vert nytta, må det vere påliteleg og trygt. Framom

alt må det vere tenleg for føremålet: å skape samband, kommunikasjon. Kva alternativ har personar med døvblindheit for å få denne livsviktige kontakten med omverda?

DOBBELT SANSETAP Døvblindheit tyder ikkje å vere fullstendig døv og fullstendig blind. Mange har restar av høyrsla og/eller syn. Desse sanse-restane kan vere til nytte i ein samanheng, men nesten utan funksjon i ein annan. Eit døme på dette er at ein person med synsrest er heilt avhengig av ein ledsager for å kome seg på rett buss, men kan lese avisa når han/ho har sett seg ned. Synsresten kan altså nyttast til å lese litt, men ikkje til å orientere seg i omgjevnadane med.

Sanserestane kan også forsterkast med ulike tekniske hjelpemiddel. Døme på tekniske hjelpemiddel kan vere samtaleforsterkar der ein snakkar i ein mikrofon som er kopla opp mot eit høyreapparat slik at det vert lettare å høyre tale og ikkje støy.

Personar med døvblindheit har også rett til tolk-ledsager som hjelpemiddel for deltaking og likestilling i samfunnet.

Når vi snakkar om tolk-ledsager er dette altså éin person med heilskapleg kompetanse på personar med døvblindheit sine behov for tolking, ledsaging og skildring av omverda.

Tolkinga skjer gjennom ulike metodar. Kva metode tolken nyttar er avhengig av eventuelle syns- og høyrslerestar hjå tolkebrukar. Ein kan nytte teiknspråk i avgrensa synsfelt, taktilt teiknspråk som vert oppfatta med hendene og kjenslesansen og ikkje auga, eller tale gjennom tekniske hjelpemiddel.

Tolken skal også skildre omgjevnadane, ved hjelp av teiknspråk, tale og/eller haptisk. Haptisk er eit taktilt kommunikasjonssystem der ein utfører teikn på rygg, skulder, arm, hand, kne eller fot for å få eit meir heilskapleg inntrykk av situasjonen ein er i. Til dømes kan tolken skildre eit rom og kvar personar er plasserte ved å teikne eit «kart» på ryggen til den som skal få infor-

masjonen, og så plassere bord, dør og personar rundt i rommet. Om nokon går ut eller kjem inn, vil ta ordet, geispar, ler eller ser sint ut, kan tolken raskt gi informasjon om dette utan å avbryte språktolkinga. I tillegg skal tolken kunne ulike ledsagingsteknikkar slik at ledsaginga vert utført på ein profesjonell, trygg og føreseieleg måte. Det trengst kompetanse og øving for å ledsage slik.

TOLK-LEDSAGERORDNINGA UNDER PRESS

Personar med døvblindheit har rett til tolk-ledsager og treng dette i ei rekkje situasjonar. I februar i år kom ein rapport etter bestilling frå Arbeids- og sosialdepartementet. Rapporten heiter «Helhetlig gjennomgang av tolkeområdet» og målet med denne gjennomgangen var å få eit oppdatert bilete av tolketenesta i Noreg. Rapporten konkluderer med at personar med døvblindheit har eit omfattande behov for tolk-ledsagereneste og at dette behovet ikkje er tilstrekkeleg dekt i dag.

I gjeldande retningslinjer frå 2012 står det at retten til tolk-ledsagerhjelp hovudsakleg er knytt til brukarane sitt behov for støtte i kommunikasjon. Oppdrag som primært handlar om sosial og praktisk bistand fell utanfor tolk-ledsagerordninga.

Spørsmålet er difor om definisjonen av kommunikasjon som vert nytta her, er for snever med tanke på personar med døvblindheit sine utfordringar. Kan ein dra eit skilje mellom situasjonar der det er behov for kommunikasjon og situasjonar der det ikkje er det? Realiteten er at menneske og samfunnet kommuniserer heile tida, gjennom ord, handling eller hending, og kommunikasjonen er i hovudsak basert på at medlemmene i samfunnet ser og høyrer. Når desse sansane manglar, er det naudsynt å få tilgang på kompetanse, teknologi og tenester som freistar å kompensere for det doble sansetapet.

I rapporten seier Nasjonalt senter for hørsel og psykisk helse at personar med døvblindheit vert sjuke og meir isolerte som ein direkte konsekvens av at tolketenesta etter retningslinjene frå 2012 nyttar ein snevrare definisjon for når personar med døvblindheit har eit kommunikasjonsbehov. Det er eit sterkt signal om at det må gjerast noko med tilbodet og tilrettelegginga for personar med døvblindheit snarast råd. Den varsla statlege gjennomgangen av ordninga med tolk-ledsager og praktiseringa av denne vert difor sær viktig.

ANE MARTE HALKJELSVIK
rådgjevar i Statped

“Når desse sansane manglar, er det naudsynt å få tilgang på kompetanse, teknologi og tenester som freistar å kompensere for det doble sansetapet.

Teksten stod først på trykk i Bergens Tidende i slutten av juli.

Fotballjournalistikk på nynorsk får pengar

Fotballmagasinet Josimar får 220 000 kroner frå **Vinjefondet**. Magasinet har vore utgitt sidan 2009 og har lenge hatt stoff på nynorsk, men redaktør og utgivar Håvard Melnæs får no midlar til å satsa meir på nynorsk fotballjournalistikk.

Også fire andre prosjekt får i år støtte frå Vinjefondet, som blir forvalta av Nynorsk kultursentrum. Totalt blir det delt ut 650.000 kroner frå fondet i år. Som i fjor fekk nettavisa *Framtida.no* støtte til sitt treårige arbeid med meir forskingsjournalistikk på nynorsk for unge lesarar. Løyvinga i år er på 250 000 kroner.

Avisa Nordhordland i Lindås får 80 000 kroner til å utvikla journalistikk for unge lesarar. Avisene Nordre i Brattvåg og Romsdals Budstikke i Molde har fått 50 000 kroner kvar til å gjera journalistane sine tryggare i nynorsk.

Misnøgd med kulturbudsjettet

Berre 2,6 prosent av kulturbudsjettet går no til nynorske tiltak, ifølgje nynorskindeksen.

Indeksen måler kor mykje statlege løyvingar til nasjonale og regionale nynorsktiltak utgjer i prosent av det samla kulturbudsjettet. Dette er frårekna Den norske kyrkja.

Frå å vere på 3,3 prosent i 2005–2007 og 3,2 prosent i 2010 er nynorskindeksen for 2016 berre 2,6 prosent.

No har **Nynorsk Forum** på vegner av 18 nynorskorganisasjonar sendt brev til statsminister Erna Solberg der dei ber om ei prioritering av nynorske tiltak.

Nynorsk Forum ber særleg om ein auke for Landssamanslutninga av nynorskkommunar, Nynorsk Pressekontor, Vinjesenteret og digitalisering og oppdatering av Norsk Ordbok. Kostnadene til dette er til saman 3,3 millionar.

Språkleg rusk i nynorskbyen Førde

Førde har utropt seg sjølv som nynorskbyen, men bybiletet speglar ikkje den ønskje profilen.

«No er eg kommen til nynorskbyen» er neppe det fyrste som slår ein besøkande i Førde, skriv avisa Firda.

Gjennom bybiletet florerer bokmålsorda på namn og skilt, og nokre stader blanda med nynorsk. Enkelte kjeder nyttar til og med engelsk.

Ap-politikar og pensjonert norsk-lærer **Ivar Svensøy** meiner Førde har ein lang veg å gå i bruken av nynorsk. Svensøy meiner det ville vore eit kvalitetsstempel, ikkje berre for den enkelte butikk, men for heile Førde, om byen stod fram med ein tydeleg og heilskapleg nynorskprofil.

– Aktørar i næringslivet må ha ein tydeleg vilje til å satse på nynorsk. Det er det aller viktigaste. Så kan dei kanskje få hjelp av pensjonerte lærarar og kanskje mediefolk. Mange ville sikkert tykkje det var moro å bidra, seier Svensøy til Firda. (©NPK)

– Ingen har p

Teikneserieskapar **Anja Dahle Øverbye** tykkjer det er «innmari fint» når målforma hennar ikkje er ei stor greie.

VÅREN 2015 DEBUTERTE

Anja Dahle Øverbye (34) med teikneserieromanen *Hundedagar*. Under Oslo Comics Expo denne sommaren vart utgjevinga kåra til «Årets teikneserie», framfor langt meir erfarne teiknarar.

– Det var veldig gøy, spesielt sidan eg har drive på i såpass kort tid. Eg starta med teikneseriar for tre–fire år sidan, og dette beviser at eg har funne noko som fungerer for meg. Då er det motiverande å halda fram, seier Anja Dahle Øverbye (34).

– Var det forventa å vinna?

– Nei. Eg var sikker på at eg visste kven som kom til å vinna, og det var ikkje meg. Eg vart litt perpleks, så eg trur eg heldt ein litt rar takketale. Han

finst på film, og eg har bevisst late vera å sjå han.

– Det er kanskje vanskeleg å skryta av sitt eige arbeid, men kvifor trur du at du vann?

– Det er kanskje noko med stemninga i boka som eg veit

treffer mange i mellomgolvet. Mange ulike folk kjenner seg igjen. Det er ikkje slik at eg har laga ei bok berre for jenter på tolv år. Dette er ei universell historie, som eg veit at også folk på 90 likar, fordi dei hugsar at det var slik det var.

SJØLVBIOGRAFI *Hundedagar* er ein sjølvbiografisk teikneserieroman om oppveksten til Anja Dahle Øverbye. Den fann stad på Åfarnes, i Rauma kommune i Møre og Romsdal.

– Oppveksten der var veldig lukka, sidan det var så langt til alle andre stader. Det var ein stor fridom i at me kunne gå der me ville innanfor rammene i bygda. På åttitalet var jo ingenting farleg heller, så alt var greitt så lenge du kom heim på kvelden.

– Er det noko spesielt du kan trekkja fram frå *Hundedagar*?

– Mykje handlar om intrigar mellom barna. Hamnar du utanfor, har du ingen andre å vera med. I byen kan du alltid vera med nokon frå balletten, eller noko i den dur. Her var

“ Me var veldig opptekne av sosiale forhold – kven som er innanfor, og kven som er utanfor.

poengtert språket

Hundedagar: Den prislønte teikneserieskaparen Anja Dahle Øverbye (34) har nytta erfaringar frå sin eigen oppvekst når ho skildrar venskap, pubertet og utestenging. Foto: Anders Veberg

det ingen andre. Me var veldig opptekne av sosiale forhold – kven som er innanfor og kven som er utanfor.

– Var du innanfor eller utanfor?

– I boka verkar det som om eg berre var utanfor, men slik var det jo ikkje. Eg har konstruert ei historie frå mange hendingar over fleire år, som er samla på ein sommar i boka for å gjera det meir lesarvenleg. Eg var heilt midt på treet. Eg hadde mi faste besteveninne, så varierte det kven som var inne og ute. Folk trur vel eg var eit mobbeoffer på grunn av den boka.

DAGBOK OM KREFT Sjølv om *Hundedagar* er debutromanen, betyr ikkje det at Anja Dahle Øverbye ikkje har gitt ut noko tidlegare. Ho har fått publisert fleire stripar i ulike antologiar,

mellom anna den mykje omtala *Mensen*.

Ho har også gitt ut ei historie om då ho fekk kreft.

– Det er to år sidan no. Eg har alltid laga dagbokteikningar, det heldt eg også fram med då eg fekk kreft. Eg snakka med redaktøren min, som foreslo å samla kreftbiten i eit hefte. Det var meir enn nok å ta av, men det var aldri planen å laga eit hefte om kreften.

– Mange bruker jo kunsten som terapi.

– Det gjeld for meg også. Men eg laga teikningane for min eigen del, eg hadde ingen planar om å gi dei ut. Det var nok like greitt. Då eg fekk kreft, var det mange som ville få meg til å tenka positivt – «no har du jo noko å laga teikneserie om», sa dei.

Krefttypen Dahle Øverbye

fekk, var heldigvis av typen du kan operera vekk, så ho gjekk ikkje gjennom eit langt sjukdomsløp og cellegift. Det største problemet var angsten rundt, både under og etter sjukdommen.

TIL BERGEN Det neste prosjektet til Dahle Øverbye blir også sjølvbiografisk. Arbeidstitelen er *Bergen*, og det tek føre seg studietida i byen med same namn.

– Den vil nok ha ein meir vaksen strek, og blir mørkare både i uttrykk og tematikk. Eg tek opp litt andre tema, som mental helse. Eg må også vera litt meir forsiktig med personvern. I *Hundedagar* handlar det om barn, og alle barn er jo litt kjipe mot kvarandre. Derfor blir ikkje folk støtt på same måten. I *Bergen*-boka er eg meir bevisst på at folk ikkje skal kunne kjennast att med ein gong. Der vil

det også bli snakk om meir alvorlege ting.

Bergen skal etter planen komma ut før jul neste år.

SJØLVSAGT NYNORSK

Hundedagar er skriven på nynorsk, og for Anja Dahle Øverbye er det sjølv sagt. I omtalane av teikneserieromanen har skaparen merka seg ein positiv ting.

– Det som er så innmari fint er at ingen har poengtert at eg skriv nynorsk. Det betyr at det ikkje er ei stor greie, og det er kjempebra. Eg bruker nynorsk fordi det er det eg bruker. Samstundes tykkjer eg det er viktig at det blir brukt, og at språket kjem ut. Ofte bruker eg kanskje tyngre ord enn eg treng, men det er gøy å leika med språket – at ein kan bruka litt eldre ord og vendingar, berre fordi dei finst.

ANDERS VEBERG

Gåver til Noregs Mållag

Mellom 17. mars og 8. august fekk Noregs Mållag **234 759** kroner i gåve. Dette er me umåteleg takksame for! Utan målgåvene frå dykk ville ikkje stoda for nynorsken vore den same.

AUST-AGDER MÅLLAG

Marit Aslaksen
Gaut Borgan
Telleif Engenes
Rolf Fredriksen
Ragnar Kaasa
Jorunn Lande
Gunnar E. Lande
Jon Kolbjørn Lindset
Torleiv K. Løyland
Målfrid Mejlænder-Larsen
Anne Oland
Signe Alise Olstad
Sigrid Bjørg Ramse
Kari Gerd Riisland
Astrid Stuestøl Sandkjær
Hildegunn Sjø
Johannes G. Torstveit
Helge Ove Tveiten
Jens Vellene
Olav Torj Åkre
Johannes Havstad

AUSTMANNALAGET

Ole Bjerke
Anders Bjørge
Oddbjørg Blakar
Per Brumillom
Ivar Bungum
Inger Johanne Dæhlen
Gunnar Eide
Ingvild Marie Eknes
Torhild Ekre
Mathias Finsveen
Anders G. Fretheim
Kjell Gulbrandsen
Erik Hanssveen
Olav Haraldseid
Magnhild Harsheim
Gaute Elvesæter Helland
Bjarte Hole
Ola Holen
Gunn Strømsøyen
Hvamstad
Per Hvamstad
Helen Johannessen
Dag Johansen
Per Rolf Johnsen
Håvard Kleiven
Ola Klepp
Inger Margrethe
Kyllingstad
Asgeir Lilleås
Anne Midtbø
Eldri Monshaugen
Asbjørn Myrvang
Jogrim Nordsletten
Hans M. Næss
Olaf Nøkleby
Jørgen Nørstegard
Frøydis Schjøberg
Egil Skullerud
Arne Skuterud
Arne I. Skåle
Nils Steinar Slapgård
Liv Solheim
Magnny Sæbø
Reidun Ramse Sørensen
Gudmund Teigen
Sigrid Trøite Thøring
Ola Tronsmoen
Lars Ullgren
Magne Velure

Bjørn Liavaag Visø
Rune Øygard
Bjarne Øygarden

BUSKERUD MÅLLAG

Audun Aasmundtveit
Oliv Bakkeplass
Niri Baklid
Maria Høgetveit Berg
Gunvald Bergan
Tor O. Bergum
Steinar Berthelsen
Herbjørn Brennhovd
Syver Hjelmen
Lars Erik Jacobsen
Klaus Lågøyr
Ingunn Asperheim
Nestegard
Odd Oleivsgard
Arne Ommedal
Halle Perstølen
Kjellaug Romslo
Ola Ruud
Kjell Snerte
Rolf Harald Sæther
Torun Torsteinsrud
Sigrun Torsteinsrud
Sigurd Tveito
Solveig Vestenfor

FYLKESMÅLLAGET VIK/VÆRINGEN

Bergfinn Aabø
Ivar Aasen
Ruth Amdahl
Norunn Askeland
Gurid Aga Askeland
Børre Austmann
Lillian Austnes
Bjørn Ivar Bjør
Halvard Bjørkvik
Erlend Bleie
Lajla Elin Blom
Magnhild Brekke
Herfinn Brekke
Hæge Marie Roholdt
Brunvatne
Karen Bø
Tormod Bønes
Arne Bøyum
Alv Reidar Dale
Hans Olav Eggestad
Tove Karina Eidhammer
Olav Bernhard Ekerhovd
Turid Farbregd
Ingar Daffinrud Fjeld
Mass Flatråker
Haldor Fykse
Magnhild Jordanger
Gaasemyr
Ingebjørg Før
Gjermundsen
Otto Gjerpe
Kåre Glette
Oddrun Grønvik
Gunnvald Grønvik
Asbjørn Haug
Mildrid Helland
Sigrun Heskestad
Halldor Hoftun
Valborg Holten
Kjetil Torgrim Homme
Joar T. Hovda

Marit Hovdenak
Olav Høgetveit
Jens Kihl
Laurits Killingbergtrø
Liv Dagny Klevstrand
Harald Sverdrup Koht
Tove Harriet Eeg Larsen
Edvard Lauen
Trond Øivindsson Lunde
Norvald Mo
Remi Moen
Johanna Myklebust
Irene Myrbostad
Solveig Nerol
Øystein Njål Nordang
Dag Omholt
Kari Rysst Paulsen
Yngve Rekdal
Asbjørn Roaldset
Olav Røvang
Liv Sem
Erik Simensen
Olav R. Skage
Gunnvor Fykse Skirbekk
Arne O. Skjelvåg
Anne Storaker
Ellen Marie Svea
Åsfrid Svensen
Sissel L. Sæbø
Tordis Thorsen
Olav Nils Thue
Øystein Tormodsgard
Stein Tveite
Johan Kristian Tønder
Lars Sigurdson Vikør
Arne Wåge
Håkon Ørjasæter
Herlov Øverland

HORDALAND MÅLLAG

Ivar Bård Aadland
Olav Aas
Livar Aksnes
Audhild Aldal
Arne Alsaker
Arne Andersen
Arnfinn Jørgen Ansok
Jon Askeland
Edel Augustad
Oddbjørn Berge
Daniel Berge
Eli Bergsvik
Dagrun Berntsen
Ansgar Bjelland
Narve Bjørge
Bjørn Bjørlykke
Asbjørn Bjørnset
Solveig Bjørsvik
Målfrid Bjånesøy
Jostein Brattabø
Arne Brattabø
Reidar Bremerthun
Endre Otto Brunstad
Bjarne Buene
Jostein Buene
Rannveig Bårtvedt
Arve Dale
Åse Davidsen
Olav Digernes
Kristian Djuvsland
Nils J. Drage
Hans Birger Drange
Inge Draugsvoll

Torbjørn Dyrvik
Liv Kjellfrid Eide
Nils Eidhammer
Nils M. Engelsen
Magne Engevik
Øystein Erstad
Signe Sveinsgjerd Fenne
Sverre Fjell
Frode Flesland
Tormod Folgerø
Olav Freim
Harald Frønsdal
Jan Egil Furunes
Lindy Furunes
Hjalte Heimir Gislason
Paul Kåre Gjuvsland
Endre Grutle
Solveig Grønlien
Magna Hatlebakk
Kåre Johan Hauge
Agnes Hauge
Stanley Hauge
Torbjørn Haukås
Aslak L. Helleve
Aslak T. Helleve
Eirik Helleve
Knut Johannes Helvik
Jan Kåre Henriksbø
Kåre Herfindal
Kjartan Hernes
Olrun Hild Hillestad
L. O. Himle
Marit Hjørtaker
Kåre J. Hole
Grete Oline Hole
Morten Holmefjord
Karl Johan Holmås
Karl Hope
Helge Hopland
Ingvald Hovland
Bjørn Husefest
Ole-Jørgen Johannessen
Ingvild Jøsendal
Egil Jøsendal
Ståle Kolbeinson
Helga Kolstad
Ingebjørg Kråkevik
Berit Kyrkjerd
Torfinn Langelid
Caroline Lehmann
Leif Lindvik
Målfrid Ljones
Torggrim Ljones
Anstein Lohndal
Torolf Lunde
John Gunnar Lundqvist
Torstein Løning
Marit Bleie Mannsåker
Tone Eitrheim Midtbø
Åslaug Mjøs
Kari Molland
Sigvald Monstad
Jostein Mykletun
Einar Myster
Herborg Møeland
Johannes A. Måge
Amund Måge
Bjørge Odlaug Måge
Arne Nilsen
Øyvind Nitter
Randi Nordjord
Åshild Nordstrand
Lisbeth Norendal
Helge Martin Nygård
Egil Nysæter
Nils Nyteit
Astrid Olsen
Åse Opheim
Aud Oppedal
Anfinn Otterå
Arild Reigstad
Jens Reisæter
Gunnlaug Reisæter

Lars Riise
Solveig Røen
Knut Røyrvik
Håkon Sagen
Inger Marie Saltnes
Svein Sande
Lars K. Sandven
Helge Sandøy
Torstein Sausjord
Torbjørn Seim
Torbjørn Sjøberg
Olav Johannes Skeie
Gunvald Skeiseid
Gunnar Skirbekk
Jørgen Skjerve
Arne Skjerven
Arnlaug Skjæveland
Per Skjæveland
Harald Skorpen
Marie Skålnes
Kari Smith
Jostein Småbrekke
Asbjørn Solberg
Harry Solberg
Magnhild Steine
Karen Steinsletten
Nelly Storebø
Gerhard Inge Storebø
Jon Strand
Alf Magnar Strand
Edith Stusdal
Gunnar Reidar Stusdal
Jørn Øyrehagen Sunde
Rolf Sigmund Sunde
Audun Sydnes
Lars Børge Sæberg
Borgny Særsten
Paul Sønnesyn
Arne Søyland
Johannes Teigland
Erling Thu
Kjell Torp
Torgeir Torvik
Håkon Træland
Harry Tunestveit
Rune Tveit
Odd Tøndel
Kirsten Ulveseth
Terje Gerhard Valen
Rigmor Nesheim Vaular
Randi Vengen
Guri Vesaas
Kjersti Ingolfsdotter
Vevatne
Aud Liv Hole Vike
Inger B. Vikøren
Sidsel Vinsand
Olav Ånneland
Magne Århus
Solveig Åsvang

KARMSUND MÅLLAG

Steinar Aalvik
Svein Ove Duesund
Anne-Ma Eidhammer
Lars Eikehaugen
Harald Eintveit
Dorthea Sofie Erøy
Grete Fedøy
Jørund Flesland
Synneva Flesland
Signy Fludal
Kirsten Grunnaleite
Anne Kallevik Grutle
Anbjørn Haugland
Jakob Hellesland
Torill Borge Horneland
Bodil Jensen
Olav Torfinn Jondahl
Øystein Kalstveit
Arne Langåker
Olava Larsen
Paul Mølstre

Borghild Sævereide
Prestegård
Geir Ragnhildstveit
Knut Selsaas
Magne Skjervheim
Ernst Arne Sælevik
Lars Sævereide
Jon Olav Tesdal
Knut Tunesvik
Hans Olav Tunesvik
Åsfrid Valheim
Svein Terje Vestbø
Ingolv Vevatne
Ole Dag Østhus
Yngve Øvstedal
Peder Ådland

NAUMDØLA MÅLLAG

Håvard Avelsgaard
Odd Eidshaug
Toralf Engesnes

NORDLAND MÅLLAG

Kåre Belsheim
Signe Petrine Åbergsjord

NORDMØRE MÅLLAG

Aksel Aarflot
Jon Kristian Aune
Anne Grete Witzøe Botten
Ola Bræin
Styrkår Brørs
Eva Susanne Bårdseth
Rakel Flå
Liv Rigmor Flå
Johan Sigmund Heggem
Kari Sigrid Roset Holten
Tora Kjelleberg
Jorunn M. Kvendbø
Johannes Teigland
Erling Thu
Kjell Torp
Torgeir Torvik
Håkon Træland
Harry Tunestveit
Rune Tveit
Odd Tøndel
Kirsten Ulveseth
Terje Gerhard Valen
Rigmor Nesheim Vaular
Randi Vengen
Guri Vesaas
Kjersti Ingolfsdotter
Vevatne
Aud Liv Hole Vike
Inger B. Vikøren
Sidsel Vinsand
Olav Ånneland
Magne Århus
Solveig Åsvang

ROGALAND MÅLLAG

Kjell Aambakk
Målfrid Aartun
Leif Andenes
Sigmund Andersen
Richard Apeland
Lars Bakka
Johannes Bakka
Sofie Bergøy
Aslaug Kvilekval Breivik
Olav Martin Bråtevit
Kirsten Marie Bue
Alf Jan Bysheim
Ellen Einervoll
Svein Eldøy
Jan Finjord
Solveig Moe Fisketjøn
Oddvar Flatabø
Ove Harald Fossen
Ingrid Gjesdal
Rune Gramstad
Ola Grødem
Oskar Gusevik
Lidvor Hatteland
Kari Ingfrid Hatteland
Per Nesheim Hauge
Rasmus Hetland
Liv Hobberstad
Ann L. Hocking
Magne O. Hope
Jane Valaker Høgalmen
Terje Håland
Jorunn Håvarstein
Dag Ingebrigtsen

Magne Jakobsen
Ole Johannessen
Nils Ingvar Korsvoll
Olav Kvernenes
Georg Løvbrekke
Lars Mo
Anne Mo
Per Moen
Knut Norddal
Odd Magne Nordmark
Kjellaug Sølvberg Oftedal
Inger Skretting Opstad
Åshild Osaland
Gunvor Risa
Torleiv Robberstad
Ole Bjørn Rongen
Audun Rosland
Magne A. Roth
Thorhild L. Rørheim
Rolf Salte
Magne Sande
Bergljot Selvåg
Ingeborg N Skjærpe
Kåre Skår
Målfrid Snørteland
Tom Soma
Hans Spilde
Jon Stangeland
Marit Rommetveit
Staveland
Gaute Steinnes
Audun Steinnes
Olav O. Sukka
Odd Sigmund Sunnanå
Brit Harstad Sværen
Einar Sæland
Hogne Sønnesyn
Svein Kåreson Søyland
Oddrun Tjeltveit
Oddbjørn Tunheim
Kurt Tunheim
Jone Vadla
Ottar Vandvik
Reidar Vik
Ketil Volden

ROMSDAL MÅLLAG

Ingar Aas
Dagrun Gjelsvik Austigard
Kristine Eidhamar
Einar Gridset
Gunnveig Hjelvik
Kåre Magne Holsbøvåg
Arnhild Digernes Krøvel
Tor Kvadsheim
Einar M Langset
Per Løvik
Karen Os
Knut Romestrand
Torill Sandnes
Oddmund Svarteberg
Bjørn Sæbø
Kathrin Villa
Kåre Vold
Øystein Øye

SOGN OG FJORDANE MÅLLAG

Eiliv Berdal
Saxe Bjørkedal
Ole Georg Blikås
Marianne Bugge
Jakob Devik
Steinar Dvergsdal
Olav S. Egge
Annbjørg Eikenes
Arne Eldegard
Eldbjørg Stegane Engebø
Astrid Ervik
Marta Fimreite
Marta E. Fjærestad
Johannes Flaten
Dag Fosstvedt

Jan Martin Frislid
Else Fure
Ottar Færøyvik
Einar Gautefall
Oddvar Gjelsvik
Magnhild Gravdal
Jon Gåsemyr
Audun Hammer
Oddlaug Hammer
Sissel Norunn Hatløy
Rolf Haugnes
Jon Heggheim
Ragnar Hove
Nils Husabø
Målfrid Husnes
Marta Systad Iden
Anna Skadal Jonstad
Bjarne Kaarstad
Ingunn Kandal
Rannveig Tveit Kirkebø
Olina Kolbotn
Liv Janne Kvåle
Jorunn Loftesnes
Rune Lotsberg
Sigrunn Lundestad
Svein Lundevall
Steinar Dahl Læg Reid
Knut Moen
Kjell Magnar Myklebust
Henny Myklemyr
Knut Ole Myren
Julie Kristine Ness
Anna Njøs
Stein Bugge Næss
Oddbjørn Ramstad
Kjerstin Risnes
Einar Rysjedal
Bjørn Rørtveit
Steinar Røyrvik
Marta Kari Schawlann
Bjarte Sindre
Erik Skogli
Synneva Kolle Solheim
Irene Stokker
Ola Magne Strand
Sigrid Svartefoss
Jorunn Systad
Harald Systad
Gunnhild Systad
Jakob Thingnes
Reidar Tveit
Kari og Helge Tveit
Fridtjov Urdal
Kjersti Reiakvam Vasset
Jorunn Veseth
Jens Vestrheim
Gudrun Vigdal
Lars Øyvind Vikesland
Jarl Yndestad
Liv Østrem
Ivar Åkre
Ragnhild Ås

SUNNMØRE MÅLLAG

Ingrid Aamdal
Terje Aarset
Margrethe Eikrem Aarset
Ottar Aashamar
Åsmund Arne
Odd Bjarne Bjørdal
Berit Bjørlo
Oddhild Brandal
Sigurd Olav Brautaset
Henriette Bryn
Ole Arild Bø
Per Fauske
Mård Torgeir Fauskevåg
Jostein Fet
Kåre Gjersdal
Tore Gjære
Øystein Grønmyr
Asbjørn Hatlehol
Severin Haugen

Inger Hjorthaug
Kirsten Hundvebakke
Astri Hunnes
Ingrid Runde Huus
Bernt Kalvatn
Jakob O. Kjersem
Liv Kari Krøvel
Einar Landmark
Svein Linge
Else Løndal
Marit Aakre Mjøs
Jostein O. Mo
Karen Margrete Mork
Trine Naadland
Roger Nedreklepp
Petra Pilskog
Lillian Ramnefjell
Karl Ramstad
Torleiv Rogne
Gunder Runde
Olga Støylen Runde
Magnar Rønstad
Sissel Røsberg
Jarle Solheim
Gudrid Tandstad
Dagrun Torvanger
Øyvind Vadstein
Anne Elisabet Ose Velle
Svein Vinje
Sveinung Walseth
Knut Ytterdal
Liv Åm
Kjell Arne Årseth

TELEMARK MÅLLAG

Lars Johan Aasland
Eivind Aasmundtveit
Robert Anderson
Erlend Bakke
Eva Bergø
Lars Bjaadal
Sigrid Bø
Olav Rune Djuve
Gunhild T Dølen
Per Engene
Olav Felland
Gunlaug Fjellstad
Anne Karin Funner
Jon Funner
Hans Magne Gautefall
Lavrans Grimstveit
Ole Grov
Asbjørn Nes Hansen
Svanhild Haugen
Johnny Hofsten
Jan Holme
Ragnhild Hovda
Kjetil Langåsdaalen
Aslaug Langåsdaalen
Tove Løyland
Ellen Bojer Nordstoga
Jakob Olimstad
Birger Risnes
Helge Rykkja
Per Skaugset
Gunvor Solberg
Borghild Stahl
Margit Ryen Steen
Olav Stranna
Sondre Svalastog
Einar Leiv Søreide
Tone Telnes
Olav Tho
Borghild Tveit
Kari Tveit
Jon Tvittekkja
Johan Vaa
Tor Valle
Einar Versto
Halvor Øygarden

TROMS OG FINNMARK MÅLLAG

Nils Aarsæther
Per K. Bjørklund
Terje Christoffersen
Terje B. Dahl
Knut O. Dale
Vidkunn Eidnes
Sveinung Eikeland
Bjarne Eilertsen
Torgeir Engstad
John Anathon Hanssen
Lillian Bernes Hay
Frode Kinserdal
Sigrun Lunde
May Johanne Molund
Atle Måseide
Ole Edgar Nilssen
Guro Reisæter
Ingrid Russøy
Rønnaug Ryssdal
Sunniva Skålnes
Anne Marta Steinnes
Jon Todal
Gunn Utkvitne
Odd Østgård
Bjørnar Østgård

TRØNDERLAGET

Eli Aune
Kjell Bardal
Arvid Bjørgum
Karl Ove Bjørnstad
Astrid Dalslåen
Olau Denstadli
Anne Eldevik
Olav Engan
Inger Ertsås
Ola Stuggu Fagerhaug
Arne A. Frisvoll
Anders Gjelsvik
Gunhild Grue
Oddvin Herstad
Inger Sandvik Jarstein
Brynild Kvåle
Anne Leira
Jens Loddgard
Geir Lorentzen
Lars Kolbjørn Moa
Sverre Mikal Myklestad
Magne Måge
Idar Næss
Aud Okkenhaug

Solveig Otlo
Helge Rafttevold
Herman Raness
Anna Dorthea Remhaug
Kristian Risan
Helge Rypdal
Einar Rædergård
Margot Rønning
Per Rønningen
Inger Ramberg Røthe
Rutt Olden Skaug
Oddny Pauline Skeide
Alv Helge Skeie
Åsmund Snøfugl
Jan Solberg
Arnlot Solstad
Arvid Henry Staupe
Erling Syrstad
Jan Sørås
Aud Mikkelsen Tretvik
Jarle Vingsand

VALDRES MÅLLAG

Gulbrand Anmarkrud
Gunnar Belsheim
Olav Bråten
Inger Solveig Bø
Jan Espeliødegård
Ola Fosheim
Randi Før
Ingunn Hommedal
Frank Tommy Jacobsen
Inger Torun Klosbøle
Per Gunnar Veltun
Ingebjørg Årseth

VEST-AGDER MÅLLAG

Leiv Hartly Andreassen
Valdemar Birkeland
Anne-Berit Erfjord
Åse-Berit Fidjeland
Gunnhild Fjermedal
Vigleik Frigstad
Jens Graasvoll
Øyvind Grov
Ann-Margret Haaland
Torgeir Hagestad
Magne Heie
Kjell Erling Håland
Olav Hårtveit
John Lauvdal
Solveig Stallemo Lima
Målfrid Lindeland

Tom Arnt Lindeland
Sylfest Lomheim
Gudlaug Nedrelid
Tore Robstad
Turid Røyndlid
Nils Harald Stallemo
Asbjørn Stallemo
Solbjørg Tjørhom
Åsmund Unhjem
Gunnar Vollen

ØSTFOLD MÅLLAG

Tore Antonsen
Eiliv Herikstad
Arnstein Hjelde
Arne Kvernhusvik
Wenja Elisabeth Jæger
Ringen
Einar O. Standal

YRKESMÅLLAG

Kjellfrid Bøthun
Olav Bøyum
Lars Inge Fenne
Kristian Hagestad
Sissel Hole
Jørund Asle Holme
Eirik Holten
Kari Huus
Rønnaug Kattem
Kjell Harald Lunde
Linda Plahte
Jon Rike
Frode Ringheim
Lars Helge Sørheim
Turid J. Thune
Harald Thune
Sigrid Tyssen
Birger Valen
Bodvar Vandvik
Olav Vesaas
Vidar Ystad

BEINVEGES INNMELDE

Randi Einrem
Marit Einrem
Kristian Halse
Johannes Hjønnvåg
Erling Nordheim
Villy Nordmo
Åse Floa Steinrud
Gro Einrem Volseth

Oppmodar til å vedta språkbruksplanar

Ein tredjedel av **Landssamanslutninga av nynorsk kommunar** (LNK) sine medlemskommunar har no vedteke eigne språkbruksplanar. Dei fleste planane byggjer på ein mal som LNK har sendt ut. LNK oppmodar fleire kommunar til å vedta språkbruksplanar. No er nye malar utarbeidde – også for samanslegne kommunar som blir språknoytrale. – Språkbruksplanar er viktige fordi dei set språkspørsmål på

dagsorden i kommunane og fordi dei ofte plasserer ansvaret for kommunespråket hos ein etat eller ei avdeling. Planane fører til sikrere språkbruk hos tilsette og til ei meir medviten haldning i språkspørsmål generelt, seier dagleg leiar i LNK, Vidar Hoviskeland.

Nordmøre Mållag har støtta utarbeidinga av språkplanar for samanslegne, språknoytrale kommunar.

Målpris til tidlegare BT-redaktør

Mediemannen **Kjartan Rødland** (78) fekk Hordaland Mållag sin målpris for 2016. Rødland får Hordaland Mållag sin målpris for 2016 for å ha styrkt bruken av god nynorsk i media. Mållaget har merka seg at avismannen har rydda vegen og la sterke føringar for auka bruk av nynorsk i Bergens

Tidende dei to periodane han var redaktør der. Rødland var først sjefredaktør i BT frå 1977–86 og seinare redaktør frå 1991–2001. Denne lina er blitt vidareført, og Bergens Tidende er også i dag ei avis som er open for nynorsk journalistikk og nynorske tekstar av ulike slag.

VISE	↓	SKUFLE	↓	RELIGION	↓	STORFUGL	↓	KANAL	↓	BERE- TRE		↓	REISE- FØLGJET	↓	EIGE	↓	INSEKT
		11.11.		DAGS- AKTUELLE		TIL- REISANDE		FINE					GNAGAR		FLOKK		GJER OM
↳											PLANTE						
											BORT						
TOLLEG										STEINANE				FAGER			
										MINERAL				ÆRES- BUSTAD			
STORFOLK							AV- BRIGDE	BRUKE HOVUDET								2. TONE	
FARGE								ANONYM								6. TONE	
↳			FRAMIFRÅ								FER HIT OG DIT						
			FRYSE								KLOSETT						
MANNS- NAMN					LAGE STING			AD UNDA								GRUNN	
								UTAN PROV									
LA MERKE TIL					REIP				ATOM				OPP- FYLTE		TIDSKROM		
FILMSERIE					MUNNFULL				TONEART						YTTER- PUNKTA		
↳											KVINNE I BIBELEN						VYRKE
											OPNING						
BULDER			I FALL							STERKT							
LEIKEN			BØKER							SKIKKELEG							
↳						GNAGAR							TEK SLUTT				
						TARVE- LEGE							TIDELS-				
GRESK BOK- STAV	→			UNION			KRUNG- LETE							RENNE			
				FLATEMÅL			SINT										
↳					FORLAG									STUSSE		INNSATS- VILJE	HA BRUK FOR
					KRANGLE- VØREN												
MOR- MOR		SYNGJE						SJUKEHUS									
		LEIING						GRØNT BELEGG									
HALVØY	DRIKK			BLI HEIL						TAL			TRIVLE		DUKKAND		
	FRIAR			AFRI- KANAR											SCORING		
↳						MAT- INNTAK						UNIVERS	↳				
						ØSTEBY											
SKIPAR										PARTI		↓	VANDRE			TENK !	
TUTING										FLYGANDE TALLERK			UNGE				
↳		STOFF			PÅ DEN STADEN			ER NO- REGS RIKE									
		BOKSE- SLAG			PRO ANNO			PÅ MOTEN									
HALV BOK- TITTEL				POLITISK LEIAR											MÅNE- FASE		
FRØDIG																	
↳								FOLK HER I LANDET									NT NR. 4 2016

Kryssordvinnarar i nr. 3 – 2016

Sigrid Gunnarskog, Laksevåg
Tor Stallvik, Vågå
Roald Erling Tjore, Sørbovågen

Send løysinga til:
Noregs Mållag
Lilletorget 1
0184 Oslo

Frist: 24. oktober 2016

Merk konvolutten «Kryssord».
Rett løysing kjem i neste
utgåve. Tre vinnarar vert trekte
ut og får fin premie.

Namn:

Adresse:

Postnummer/-stad:

LØYSING

SKAPE BYGGING	L	GAGN	TEK. FYR	MANNS- NAMN	A	PART	OLAVS FJELL	U	I FALL	ØKROER FOSHORN	A	L	BAKKE	S	LAND- KAMP HEIDER	STROM- MEL
INDISK DELSTAT	S	A	M	F	E	R	D	S	L	E	M	I	N	I	S	T
ALBANE OG FRODO WEDG	G	O	A	SKADE	M	E	I	N	KORN	MINSTE JENTA	MAT- VARE	I	LÅSTYR	Y	A	L
DUUNGS PROFET	S	E	N	T	R	A	L	N	E	R	V	E	S	Y	S	T
PIETISTI I SVEN	J	Ø	R	E	D	N	I	N	G	S	T	E	N	E	S	T
STENHUG	Ø	R	UGRAS	R	MORSK	Y	UNØYD	Ø	FLUK	HOVD- STOLE	SIVERN	SAKTE RØRSELE	MÅNE- PAGE	ØMT ROP	N	Y
KELFAM HISTORIE	S	A	N	K	T	B	E	R	N	H	A	R	D	S	H	U
BRITEN ORIENT	A	V	FRANSK MÅLAR	Ø	SENDE	KLEDE	NORRØN GULD- INNE	ARYING	Å	NORD- MANN	DU OG EG	V	KLØSTER- LEIAGE	ØMT ROP	N	G
SKRUM KLEDE	K	R	E	M	S	L	E	P	R	O	P	A	G	A	N	D
JURIDISK STRAF	L	Ø	SKOLEN	K	O	A	I	R	S	L	A	N	FALLA	B	E	P
NØST POLITISK	S	O	R	E	N	S	K	R	I	V	A	R	E	M	B	E
NEVJ	I	E	T	E	P	E	D	A	N	I	E	E	E	E	A	R
LANG- TIDK	R	SKAPE	JORDEN	O	KONGE	L	LANG	L	BYK	U	N	O	SVENSK- LILJE	ENDELIG TILBAK	S	G
BLANDT HURDAG OG TILBAK	S	Ø	R	P	O	L	S	E	K	S	P	E	D	I	S	J
SMÅ PROFAR	O	TAL	L	D	A	FASE	I	D	E	T	URD I HUGEN	SKUTER	R	I	O	A
SVENPE	S	Y	T	T	A	N	D	E	M	A	I	F	E	I	R	I
	R	E	I	V	E	R	I	R	E	I	S	K	Å			

Plateprat

KVEN HAR SKULDA for det dårlege omdømet til nynorsken? Bendik Uføre, hovudpersonen i den sær artige boka *Når ein først skal skyte nokon* av Arnfinn Kolerud, er ikkje i tvil: «Knappt noko anna ein-skildmenneske hadde gjort nynorsken større skade enn Inger Lise Andersen, og det truleg utan at ho sjølv meinte noko vondt med det.» Problemet var slageren «Fru Johnsen». I songen nytta den frigjorde fru Johnsen bokmål, medan det dobbeltmoraliske Tilsynet for høg moral, som ville ta dotter hennar frå henne, ordla seg på nynorsk. «Det var feige lag. Dobbelmoral mot miniskjørt og øl. Verre kunne det ikkje vore. Alle som høyrte på, i alle fall nesten alle, tok parti med fru Johnsen. For kven ville vel ikkje at damer skulle drikke øl og gå i miniskjørt?» Slik Uføre ser det, og han har eit poeng, gjer songen nynorsken til representant for alt som er gamaldags og sidrumpa. «Det stod klart å lese mellom linjene: Bokmålet ønskte seg jenter i miniskjørt. Nynorsken ville dekke til leggar og lår.»

MEN TIDA GJEKK, og Inger Lise Andersen, som vart til Inger Lise Rypdal, gjorde etter kvart sitt for å betra ryktet til nynorsken att. Ein ting er at ho i 1977 spelte inn songen «Grå gater» med nynorsk tekst av Hartvig Kiran, men det var i 1984 at ho verkeleg gjorde ein innsats for nynorsken som moderne pop-språk. Då deltok ho nemleg i MGP med songen «Vindar», noko av det finaste den norske åttitalspopen kan by på. Melodien var det den dåverande ektemannen, Terje Rypdal, som stod for, medan personen bak den nynorske teksten, kan henda noko uventa, var jazzvokalisten Sidsel Endresen.

PRODUKSJONEN PÅ «VINDAR» osar av åttitalet, og var soleis høgst moderne den gongen. Mykje av slikt som var moderne på åttitalet, verkar ein smule datert i dag. Dressane Olav Stedje hadde på seg i MGP, til dømes. Eller frisyren Kate Gulbrandsen hadde då ho song «Mitt liv». Innspeilinga av «Vindar», derimot, høyrer framleis overraskande frisk ut i 2016. Dei glatte åttitalsklangane vert balanserte opp mot den meir røffe klangen av gitaren til Rypdal, og eit vel-plassert, smektande trekkspel gjev assosiasjonar til kvitlauksbagettar og utekafear i Paris. Det er difor på høg tid å gløyma Tilsynet for høg moral og i staden invitera fru Johnsen med på kafé for å nyta livet, gå i miniskjørt (dersom ho ynskjer det, det kan jo henda det vert litt kaldt no utpå hausten) og høyra nynorsk pop.

ARILD TORVUND OLSEN
arild@nynorsksenteret.no

- 1 Kva var namnet på det amerikanske militære forskingsprosjektet som leia fram til atombomba?
- 2 Kva norsk politiar vart ferska i å spele mobilspelet Pokémon GO under ei open høyring i august?
- 3 Kva heiter den vanlegaste bergarten i Noreg?
- 4 Kva nasjon tok flest gullmedaljar under sommar-OL i Rio i år?
- 5 Kva musikal handlar om den umoglege kjærleiken mellom Maria og Tony?
- 6 Kva er det norske ordet for planten som på fransk heiter «dent-de-lion»?
- 7 Kva heiter den kjende lyrikaren som er aktuell med bamediktsamlinga *Eg er eg er eg er i haust*?
- 8 Kva er hermelin?
- 9 Vi er midt i den amerikanske valkampen. Kva tidlegare president fekk tilnamnet «Tricky Dick»?
- 10 Kva hende på datoen 28. februar 1986?
- 11 Kva er det svenske ordet for «julegåve»?
- 12 Frå kva by kjem den amerikanske presidentkandidaten Donald Trump?
- 13 Kva heiter hovudstaden i Uruguay?
- 14 Kva kallar vi øl som i Noreg fell under skattekasse B?
- 15 Kva namn var opphavleg NAV eit akronym for?
- 16 Kven er den einaste regjerande dronninga Noreg har hatt?
- 17 Kva instrument er helst knytt til italienaren Niccolò Paganini (1782–1840)?
- 18 Kva fargar har Fredrikstad Fotballklubb på heimedraktene sine?
- 19 I kva fylke ligg Vennesla?
- 20 Når vart sambuarskap lovleg i Noreg?

Arven frå onkel Asbjørn var klar.
To spekeskinker og ein plombert Mauser.

KRAMBUA

Ja takk, eg tingar:

- ☐ **Soga om Fridtjov den frøkne**
Frå gamalnorsk til nynorsk ved Jon Fosse.
Kr 199,- (før kr 249,-)

- ☐ **T-skjorte** (Hugs å krysse av for farge og storleik!)
Til NyNorsk-kampanjen

Fargar: ☐ kvit ☐ svart

For damer:

Storleikar: ☐ s ☐ m ☐ l ☐ xl ☐ xxl

For menn:

Storleikar: ☐ s ☐ m ☐ l ☐ xl ☐ xxl

Kr 150,-

- ☐ **Fleecejakke** (Hugs å krysse av for farge og storleik!)
med logoen til Noregs Mållag på brystet.

For damer:

Fargar: ☐ kornblå ☐ rosa

Storleikar: ☐ s ☐ m ☐ l ☐ xl

For menn:

Fargar: ☐ azurblå ☐ grå

Storleikar: ☐ s ☐ m ☐ l ☐ xl ☐ xxl

Kr 220,-

- ☐ **Pledd med logo**
frå Røros Tweed
Kr 1500,-

- ☐ **CD: Asmund Nordstoga: Guten**
Songar av Asmund Olavsson Vinje.
Kr 99,-

- ☐ **Krus**
Med trykket: *Det går mangt eit menneske og ser seg fritt ikring for Ivar Aasens skuld.*
Tarjei Vesaas, 1950
Kr 160,-

- ☐ **Ostehøvel i stål, blank**
frå Bjørklund.
Kr 190,-

- ☐ **NY Ostehøvel i stål, matt**
frå Bjørklund
Kr 170,-

- ☐ **NY Aasen-panneband**
i ull.
Kr 350,-

- ☐ **NY Noreg-skjerf**
Kr 150,-

- ☐ **NY Måleband**
Kr 50,-

- ☐ **Krus** Med trykket: *Skogen stend, men han skifter sine tre.* Olav H. Hauge, 1965
Kr 160,-

- ☐ **Mobildeksel iPhone 4**

- ☐ **Mobildeksel iPhone 5**

Mjukt mobildeksel til iPhone 4 og iPhone 5 med trykket «Å snakka: akkeder, garta, kvitra, masa, munnrøda, pjegga, preika, røda, svalla, tjantra»

Kr 50,-

- ☐ **1 eller 20 jakkemerke**

☐ «NyNorsk»

☐ «Aasenbilette»

☐ «Slepp nynorsken til»

☐ «Gjennom ord blir verda stor»

Kr 10,-, kr 50,- for 20 stk.

- ☐ **1 eller 20 jakkemerke**
«Takk, Ivar Aasen!»

Kr 10,-, kr 50,- for 20 stk.

- ☐ **Kulepenn** «Skriv nynorsk»
5 for kr 50,-

- ☐ **Notatbok blå**

- ☐ **Notatbok svart**

Linjert notatbok med slagordet «Gjennom ord blir verda stor!» Hardt omslag med stofftrekk.

Kr 125,-

- ☐ **Notatbok natur**

Ulinjert notatbok med Ivar Aasen på framsida og «Noregs Mållag» på baksida. Hardt omslag med strie.

Kr 75,-

- ☐ **Skistroppar**

To skistroppar med borrelås, 26 cm lange. Høver til langrennsski, uavhengig av målform og målføre.

Kr 50,-

Kryss av, klipp ut eller kopier og send tinginga til:

Noregs Mållag,
Lilletorget 1,
0184 Oslo

Eller: send e-post til
krambua@nm.no,
ring til 23 00 29 30,
eller gå inn på www.
nm.no

Porto kjem i tillegg.

Sjå innom heimesida for andre tilbod. Hugs at vi kan gå tom for somme artiklar.
Det er såleis ikkje sikkert at du får alt du tingar.

Namn: _____

Adresse: _____

Postnr./poststad: _____

Telefonnr./e-post: _____

MÅLLAGET INFORMERER

VEIT DU OM EI VERKSEMD SOM FORTENER NYNORSK NÆRINGSLEVSPRIS?

Juryen for Nynorsk næringslevspris 2016 inviterer alle til å koma med grunngeve framlegg til kandidatar som fortener prisen. Utmerkinga skal fremja innsats for og bruk av nynorsk i næringsverksemd. Alle typar næringsverksemd som ikkje er omfatta av mållova, kan få utmerkinga. **Send framlegg til:** Noregs Mållag, Lilletorget 1, 0184 OSLO eller på e-post til gro.morken@nm.no. Frist for å senda inn framlegg: 20. oktober 2016. I juryen for Nynorsk næringslevspris sit: Magne Aasbrenn (leiar i Noregs Mållag), Nina Berge Rudi (Rudi gard), Nina Refseth (styreleiar i Det Norske Teatret), Øystein Skjæveland (Isrosa) og Mariann Njosen (Amfi Førde).

VÅRSEMINAR I ROGALAND

Styret har gjort vedtak om at Noregs Mållag skipar til vårseminar i Rogaland laurdag 18. og sundag 19. mars 2017.

UTLYSING AV STADNAMNTILSKOT

Språkrådet lyser ut 1 000 000 kroner i tilskott til innsamling og registrering av stadnamn. Både private, kommunale og fylkeskommunale aktørar kan søkje. Språkrådet skriv sjølv at dei vil prioritere søkjarar som samarbeider med frivillige lag og organisasjonar i lokalmiljøet. Det kan difor vere eit godt høve for lokale mållag å søkje midlar. **Søknadsfristen er 15. oktober 2016.** Les meir på nettsidene til Språkrådet: <http://www.sprakradet.no/>

SØK OM ORGANISASJONSMIDLAR

På budsjettet til Noregs Mållag er det sett av 200 000 kroner som er øyremerkte lokale organisasjonstiltak. Alle lokallag og fylkeslag kan søkje om desse pengane. Det kan vere tiltak som opne møte, konferansar og samlingar, eller heilt andre ting som lokale lag meiner vil vere organisasjonsbyggjande hjå dei. At tiltaket skal ha eit organisasjonsbyggjande føremål, er viktig for å få tildeling. Maks sum for eit lag er 100 000 kroner. Meir informasjon om retningslinjene ligg på nettsidene til Mållaget. **Send søknad på e-post til** gro.morken@nm.no eller i posten til: Noregs Mållag, Lilletorget 1, 0184 Oslo.

EIN OFFENSIV SPRÅKPOLITIKK

Neste år er det stortingsval. No arbeider alle dei politiske partia med å skrive valprogramma sine, som skal vedtakast på landsmøta våren 2017. Styret i Noregs Mållag har utforma fem framlegg til ein offensiv språkpolitikk for nynorsk som alle partia har fått tilsendt. Styret har bede om møte med partia, og ynskjer at heile organisasjonen skal lese denne prioriteringslista med tanke på at lokallag og fylkeslag kan følgje opp fylkeslaga i dei politiske partia utover året. Framlegga er sendt til lokallaga og fylkeslaga og kan lesast på nettsidene til Mållaget.

MEDLEMSVERVING!

I september vert det sendt ut ein vervepakke til alle laga våre. Her er nytt, lettfatteleg og gjennomført materiell som går direkte på verving: Informasjonsfaldar, vervekort, klistremerke og jakke-merke. Målet vårt er å passere 12 022 medlemmer, som var medlemstalet i fjor.

Frå 1. oktober er det innmeldingstilbod. Då vervar vi medlemmer ut 2016 og 2017 for 200 kroner. Bruk dette tilbodet! Meld om det på Facebook, til venene dine og bruk det i den lokale vervinga i lokallaget. Lukke til!

NORSK TIDEND
Framhald av Fedraheimen og Den 17de Mai

Prent: Nr1Trykk as
Opplag: 13 500
Abonnement: kr. 250,- per år

Annonser:
Annonseprisar: kr 9,00,-/mm
Tillegg for tekstsider: kr 0,50,-/mm
Spaltebreidd: 45 mm
Kvartside: kr 3 000,-
Halvsider: kr 5 000,-
Heilsider: kr 9 000,-
Ilegg til avisa: kr 1,00 pr. stk.

Alle prisar er eks. mva. Ved lysing i fleire nummer kan vi diskutere særskilde avtalar.

Stofffrist nr. 5 – 2016:
24. oktober

NOREGS MÅLLAG
www.nm.no

Tilskrift:
Lilletorget 1,
0184 OSLO
Telefon: 23 00 29 30
E-post: nm@nm.no

Kontoradresse:
Lilletorget 1, 0184 OSLO

Bankgiro: 3450.19.80058

Leiar: Magne Aasbrenn
Mobil: 979 70 065
E-post: magne.aasbrenn@nm.no

Tilsette:

Gro Morken Endresen,
dagleg leiar,
tlf. 23 00 29 37 • 957 85 560,
gro.morken@nm.no

Erik Grov, organisasjonskonsulent,
tlf. 23 00 29 30, erik.grov@nm.no,
permisjon til 31. oktober

Berit Krogh, økonomikonsulent,
tlf. 23 00 29 35, berit.krogh@nm.no

Per Henning Arntsen, økonomikonsulent,
tlf. 23 00 29 34, per.arntsen@nm.no

Ingar Arnøy, skulemålsskrivar,
tlf. 23 00 29 36 • 975 29 700,
ingar.arnoy@nm.no

Hege Lothe, informasjonskonsulent,
tlf. 57 86 53 60 • 926 48 348,
hege.lothe@nm.no

Andrea Rygg Nottveit, vikarierende
redaktor Norsk Tidend,
tlf. 481 40 342, andrea@framtida.no

NORSK MÅLUNGDOM
malungdom.no

Tilskrift: Postboks 285 Sentrum,
0103 Oslo
Telefon: 23 00 29 40
E-post: skriv@nynorsk.no

Bankgiro: 3450.65.48707

Leiar: Synnøve Marie Sætre,
Telefon: 926 95 330 • 23 00 29 40,
E-post: synnovemarie@nynorsk.no

Skrivar: Kirsti Lunde,
Telefon: 482 64 518,
E-post: kirsti.lunde@nynorsk.no

Det stod att om jag inte skulle sluta med
min «svenskpropaganda» skulle avsändaren
slå ihjäl mig och mina familjemedlemmar «med
sådan kraft att blodet ska stänka ända till Sverige»
Bettina Sångbom-Ek, svensktalande finsk programleiar

»PÅ TAMPEN

MAN (BOKMÅL) ELLER ein (nynorsk) er ein vag liten rakkar i språket vårt, og eg syns det er på tide å røske litt i han.

Man er eit ubestemt pronomen som viser til noko allment eller uspesifisert i ei setning, og kan vere ein fin erstattar der det ikkje er viktig eller definert kven ein snakkar frå eller til i teksten. Til dømes i titlane «10 bøker man må lese før man dør», eller «man bør alltid låse døra etter seg» kan man funke greitt.

Men – eit ukritisk overforbruk av man skapar ein avstand mellom sendaren og mottakaren som eg trur dei fleste avsendarar eigentleg ikkje ønskjer.

KVA ER GALE MED «EG», «VI», «DU» OG «DYKK»?

Er det ikkje du som tilrår 10 bøker eg bør lese før eg dør, og bør ikkje vi låse døra etter oss?

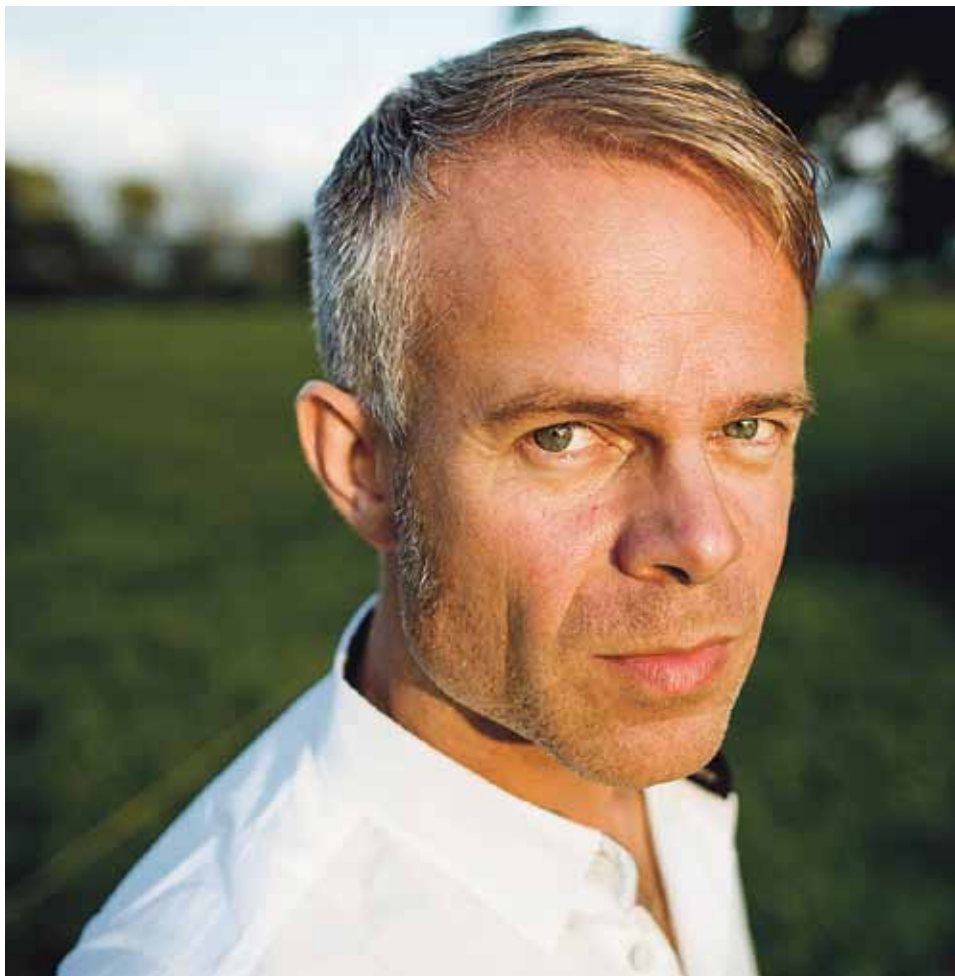
I mange tekstar syns eg bruken av man reflekterer ein manglande vilje til å vedkjenne seg innhaldet i teksten, og det gir ikkje akkurat eit godt inntrykk av avsendaren. I tekstar der man står som subjekt eller avsendar av budskapet, fins det i praksis ingen avsendar. Det er ein tredjepersonsmåte å omtale seg sjølv på, og er ei framandgjerding mellom deg og lesaren. Tenk over det når du skriv – ønskjer du verkeleg denne avstanden? Kvifor skriv du det då i det heile?

EG VEL MEG DU Vi veit at såkalla «slik»- og «du»-journalistikk er ein nær skotsikker måte å lokke ein lesar inn til ein artikkel på. Mykje kan likevel seiast om «du-journalistikken» som retorisk grep, og særleg om innhaldet, men det får bli eit anna innlegg. Dersom eg måtte velje mellom du- og man-journalistikk, vel eg meg du.

«Slik får du mange lesere» har ein heilt annan klang og tiltrekkingskraft enn «slik får man mange lesere». Eg veit i alle fall at eg vil lese det som omhandlar meg, eg er ikkje så sikker på om det som er retta mot man er interessant for meg. Det er heile «vitskapen» bak denne taktikken – og den funkar. Berre spør VG, Dagbladet, Klikk.no, Side2 og ssett inn namn på nettavis her.

Du er eg og eg vil lese om meg. Dessutan er eg ikkje overtydd om at man er ein avsendar eg stolar på heller.

SUSANNE EGSET
Susnumrik.com

Stavanger-forfattaren Tore Renberg gjev denne hausten ut si trettande bok – som er hans første på nynorsk. Foto: André Løyning, Forlaget Oktober

Tore Renberg med ny roman – på nynorsk

» – Eg kjem frå ein stad i landet der språket ligg tett opptil nynorsk, sjølv om dei fleste skriv bokmål. Det kjendest ufatteleg frigjerande å gjera dette, seier forfattar og musikal Tore Renberg til nettstaden BOK365.

Då Forlaget Oktober lanserte haustlista si, kom det som ei overrasking at den folkekjære Stavanger-forfattaren for første gong gjev ut ein roman på nynorsk.

» Etter Mannen som elsket Yngve (2003) og resten av bokserien om Jarle Klepp, som òg er filmatisert, har Renberg dei siste åra gjort stor suksess med Teksas-serien. Mange ventar difor i spenning på oppfølgjaren til Vi ses i morgen (2013) og Angrep fra alle kanter (2014).

I staden vert det den 23. september lan-

sering av den frittståande nynorske romanen Du er så lys.

I romanen, som er Tore Renberg si trettande utgjeving, møter lesaren Jørgen og Vibeke, som får nye naboar. Dei to familiane vert gode vener, men noko skurrar med faren i nabohuset.

Til BOK365 forklarar Renberg kvifor han følte at han trong ein ny reiskap.

» – Eg følte ei trøttheit og eit ubehag ved språket som antakeleg skuldast følelsen av at eg hadde gjort dette så lenge. Som når du har vore gift i 25 år og vaknar opp ved sida av kona og seier ... jaha ... det var deg det, forklarar Renberg, som slik fekk ideen om å utfordra seg sjølv til å skriva nynorsk.

ARN